

Penktadienį, balandžio 26 d., 8 val. vakare, bažnytinėje svetainėje, W. 5th St., So. Bostone, kalbės stud. Jurgis Savaitis, Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis, kuris neseniai atvyko iš Europos. Jis yra pergyvenęs Rusijos ir Vokietijos žiaurias okupacijas. Sueikite pasiklausyti.

Valstybės sekretorius James F. Byrnes praneša, jog Jung. Valstybės pripažįsta Jugoslavijos valdžią, tačiau su rezervacijomis. Jugoslavijos valdžia pasižada laikytis 1881 m. sutarties su Jung. Valstybėmis.

Partizanų Teismai
Lietuvoje

New York (LAIC) — NKVD ir Raudonosios armijos gaudomi, neretai dresiruotiems šunims padedant, Lietuvos partizanai vis okupantams tebesipriešina. Okupantai keletą vietų partizanams suorganizavo viešus teismus. Maskvos kontroliuojami informacijų šaltiniai praneša, kad pereinę metų lapkričio 4 dieną vienas tokių teismų buvo Kaune, kino "Forum" salėje. Karo tribunolą sudarė: pirmininkas pulkininkas Stasiulis, teisėjai kapt. Krolionis ir kapt. Parkauskas. Kaltinamuosius gynė adv. P. Armalis. Kaltinamaisiais buvo Kelmės girininkijos buhalteris Juozas Jakubėnas, Kelmės parapijos vikaras Antanas Čimielius, Lyduvėnų klebonas Bronius Gaižutis ir Vertukių eiguos eigulis Stasys Eitmantis. Jie buvo kaltinami kaip bendrininkai Raseinių apskrityje veikusių Zaskevičiaus vadovautos partizanų grupės. Kaip žinome, visus patrijotus bolševikai vadina banditais. Byloje buvo suminėti ir kiti, teismo vadina dinamieji, bendrininkai: Karmelių parapijos klebonas (Kaune) kun. Bubnys ir Zaliakalnio klebonas Tomaševičius. Tačiau, matyt, teismas jų kaltumo nelaiko įrodymu, nes šių tarp nubaustųjų nematyti. Partizanai turėjo kulkosvaidį, šautuvus, radijo priimtuvą. Kunigai buvo kaltinami padėję partizanams maistu, juos miškuose lankydavę, su jais bendravę.

Teismo sprendimas: kun. Antanas Čimielius, kun. Bronius Gaižutis ir Juozas Jakubėnas nubausti kiekvienas laisvės atėmimu (kalėjimas ar ištrėmimas) 10 metų, Eitmantis Stasys — laisvės atėmimu 3 metams.

Gražinsią Žuvusių Karių
Lavonus

Washington, D. C. — J. V. Karo Departamentas baigia pasiruošimus parvežti 200,000 ar daugiau karo metu žuvusių karių lavonus.

Karo vadovybė atsiaklausia žuvusių karių tėvų ar giminių, ar jie nori parvežti savųjų lavonus?

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
SAVINGS PLANIeško Pasiūto Nacių Turto
Jung. Valstybėse

Washington, D. C., bal. 22 — J. V. generalis prokuroras Tom Clark praneša, kad 20 specialiųjų tyrinėtojų dabar yra Europoje, kurie ieško įrodymų apie persiuntimą vokiečių turto į Jung. Valstybes ir jo pervedimą jų "patikėtiems pavieniams asmenims".

Gen. prokuroras Clark mano, kad apie bilijonas dolerių yra pervestas ir kontroliuojamas svetimųjų šiame krašte. Clark sako, kad neutralūs šveicarai ir švedai ir net "naturalizuoti amerikiečiai atstovavo vokiečius tuose manevruose".

Raudonieji Užėmė
Changchun

Chuneking, Kinija, bal. 22 — Kinijos komunistų ginkluotos jėgos užėmė Mandžiūrijos sostinę Changchun. Eina žiaurios kautynės tarp Chungking valdžios kariuomenės ir raudonųjų.

Gen. Marshall, Jung. Valstybių ambasadorius, bando sutaukinti kariaujančius kinus. Bet vargiai taip greit pavyks, nes raudonieji jau yra įsistiprinę tose vietose, kurias buvo okupavę sovietų Rusijos raudonoji armija.

LIETUVOS ŽYDŲ TRAGEDIJA

New York (LAIC) — Amerikos Lietuvių Informacijos Centro surinktais ir patikrintais duomenimis Nepriklausomoje Lietuvoje buvo priskaitoma apie 150,000 žydų. 1939 metais spalio mėnesyje Vilniaus sritį prijungus, žydų skaičius padidėjo iki 263,000 apytikriai, priskaitant 10,000 — 11,000 iš Lenkijos gilumos per rugsėjo mėnesį atbėgusių ir Lietuvoje likusių žydus.

Birželio 22 d. Vokietijai Rusiją užpuolus, apie 2,000 žydų buvo sovietų evakuota. Per pirmą bolševikmetį ši grupė užiminėjo valdiškas vietas ar šiaip pasižymėjo sovietinėm simpatijoms.

Dalis žydų bėgo savo noru. Dalis buvo išdeportuota kartu su lietuviais kiek anksčiau. Tokių galėjo būti 8,000 — 10,000.

Vokiškajai okupacijai prasidėjus, tuo būdu, Lie-

BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
OPLEY BOSTON, MASS.

DARBININKAS

AMERI... VIU R. E. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

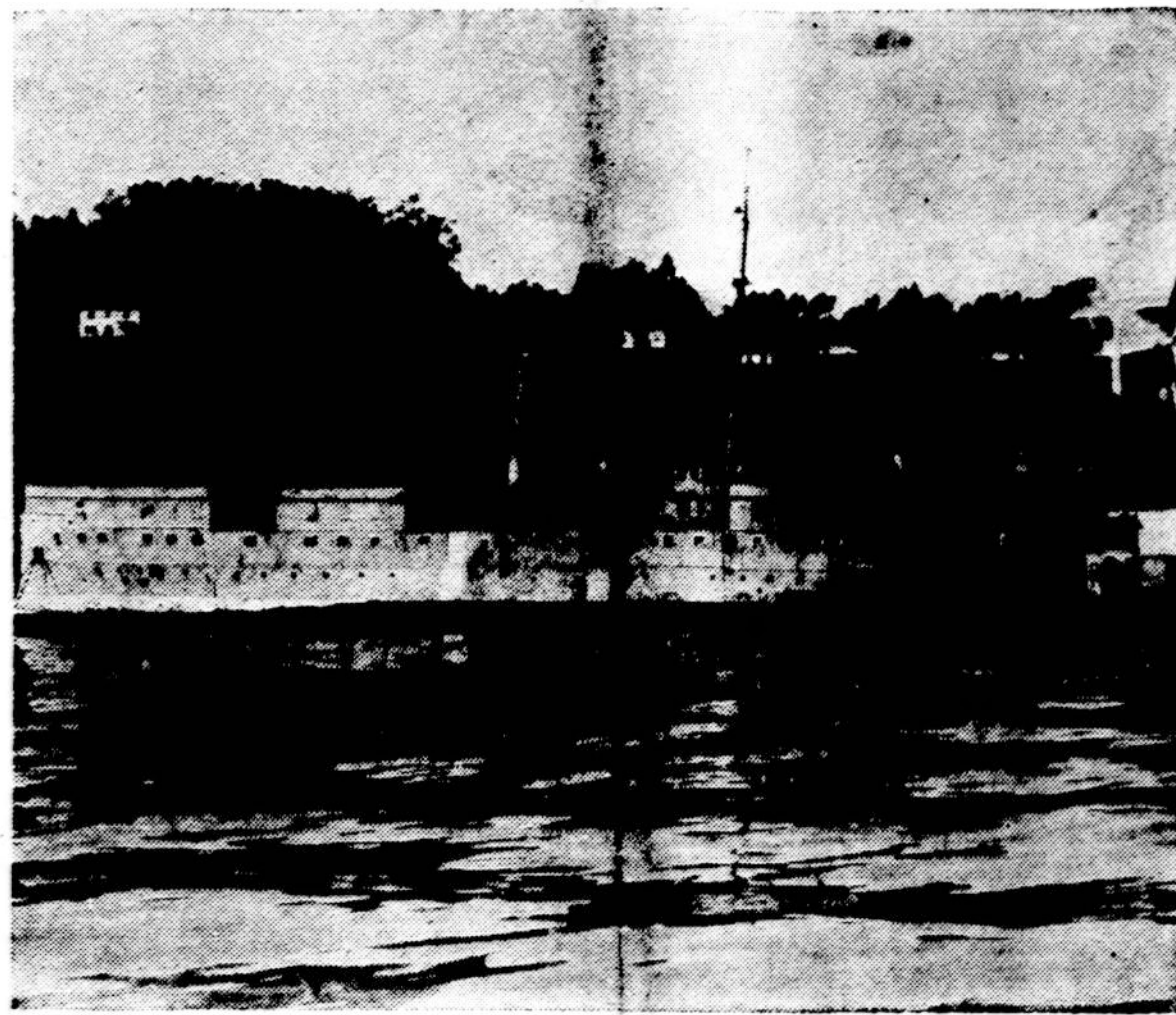
VOL. XXXI — No. 31.

TEL. SOUTH Boston 26

ANTRADIENIS (Tuesday), BALANDIS (April), 23 D., 1946 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS.

Senas kruiseris, vardu USS Boston, kuris priklausė Adm. Dewey's Ispanų - Amerikos karo laivynui, paliktas ilsėtis Yerba Buena Island, San Francisco. Laikė šio karo buvo panaudotas radio mokyklai.

SUMAŽINS DUONOS
KIEKĮ 25%

Washington, D. C. — Jung. Valstybių valdžia yra pasiruošusi sumažinti dabartinį duonos kiekį 25 nuoš. Toks patvarkymas galios per du mėnesius, kol praeis bado pavojus Europoje ir kituose kraštuose.

Prez. Truman, Fiorello

La Guardia ir agrikultūros sekretorius Anderson pasakė kalbas apie siaučiantį bādą pasaulį ir priemones badaujantiems pagelbėti. Valdžia įsakė naudoti tik 75% iki šio mėto naudotų javų, kad likusius galėtų pasiųsti badaujantiems.

Buęs prezidentas Hooveris, J. V. įgaliotinis apšaukė įvairius kraštus ir iširti jų padėtį, pareiškė, kad jam pavyko aplankyti sritis Europoje, kurios nėra sovietų Rusijos okupuotos. Jis sakė, kad dabartiniu metu yra 117 milijonų badaujančių žmonių.

Hooveris mano, kad sovietų Rusija galėtų daug pagelbėti badaujantiems, bet, kaip žinoma, ji tos pagalbos neduoda.

Hooveris iš Egipto telefonu kalbėjosi su Prez. Trumanu, ir jis įtikino, jog jis turi tęsti savo kešionę, o vėliau padaryti pranešimą apie įvairių kraštų esamą padėtį.

Santykiai Su Žydais

Pranešimu iš Muncheno, ten esanti žydų bendruomenė, gavo žinią iš Lietuvos, kad Lietuvoje esą likę gyvų žydų vaikų virš 400, kuriuos priglaudė kunigai, vienuolynai, ūkininkai ir kiti.

Pakeitė OPA Kainų Įstatymą

Washington, D. C. — Atstovų rūmai 355 balsais prieš 42 pakeitė OPA įstatymą kainoms kontroliuoti tokioje formoje, kad OPA administratoriai Porter sako, jog kainų kontrolė bus sunaikinta.

Atstovai pratęsė OPA įstatymą devyniems mėnesiams. Pagal naują įstatymą OPA administracija negalės naudoti pinigų subsidijoms; privalo panaikinti kainų kontrolę tose pramonės staigose, ku-

rios gamina pagal 1941 metų apyvartą. Draudžia kainų tvarkytojams kištis į gamintojų pelną, ypač automobilių, radio ir šaldytuvų srityse. Tačiau nepadarė jokių pakeitimų būtų nuomų nustatyme.

Šis atstovų rūmų priimtas naujas įstatymas perduotas J. V. Senatui. Tikimasi, kad Senatas jo nepriims. Jeigu Senatas jį priimtų, tai greičiausiai Prezidentas Truman uždės savo veto.

Ilgisi Idealių Ir Sąžinės

New York (LAIC) — Viena sovietų mokytoja laikraščio "Izvestija" Nr. 51 rašo, kad Rusijos šeimos domimasi visokiais dalykais, išskyrus vaikų auklėjimu. Ji nurodo, kad netekimas idealių jaunuosius stumia į kriminalus; drauge ji primena, kad išauklėjimas jautrios sąžinės yra geriausia garantija, kad žmogus elgsis gerai net ir tada, kai jo niekas nemato, kai jis lieka neprižiūrimas.

Tačiau, čia reikia kaltinti ne tik tėvus, bet ir politinę sistemą. Sunku laukti, kad kompartija rūpintųsi sveikų idealių ir sąžinės auklėjimu, kada jos viršūnė pati lauzo sutartis, mindžioja silonesnių tautų teises ir fizinius eksterminuoja kitaip mastančius.

Degė Miškas Randolphe

Praneša, kad James nuosavybėje prie Canton Ave. ir High St., Randolph, Mass., kilo gaisras, kuris labai greit išsiplėtė ir nūdegino 65 akrių miško.

AUSTRALIJA PASIŪLĖ IŠTIRTI
ISPANIJOS PADĖTĮ

New York, bal. 22 — Peritą savaitę Australijos delegacija pasiūlė, kad Jungtinių Tautų taryba ištyrų Ispanijos dabartinę padėtį.

Kaip žinoma, Lenkijos delegacijos pirmininkas Lange formaliai įteikė J. T. tarybai skundą prieš gen. Franco valdžią, kuria reikalauja nutraukti ryšius su Ispanija. Visiems suprantama, kad lenkų "atstovų" privertė tai padaryti sovietų Rusijos valdžia. Tą skundą karštai remia lenkai, sovietai ir, rodos, Meksika. Bet reikia mažiausia 7 tautų atstovų balsų, kad toji skunda būtų priimta.

Australijos pasiūlymą studijuoja tarybos nariai. Šis pasiūlymas bus svarstomas J. T. tarybai susirinkus antradienį, balandžio 23 d. Bet spėjama, kad pirmiausia bus sprendžiamas Irano klausimas. Rusija reikalauja, kad Irano ginčas būtų išbrauktas iš tarybos dienotvarkės, nes su Iranu rusai susitarė ir Irano valdžia savo skundą atšaukė. Bet Jung. Valstybės, Anglija ir kitos valstybės yra nusiteikusios Irano klausimui palikti dienotvarkėje kol sovietų Rusija išpildys savo pasižadėjimus.

Lėktuvas Padarė Naują
Greitumo Rekordą

Washington, D. C. — J. V. Armijos Oro Jėgų P-80 lėktuvas iš New Yorko į Washingtoną nulėkė per 29 minutes ir 15 sekundų.

Susimušė Traukiniai — Du Užmušė,
300 Sužeidė Readville

Boston, Mass. — Vėlykų sekmadienio vakare, bal. 21, apie 10:15 val. susimušė du NY, NH ir H geležinkelio traukiniai Readville - Hyde Park, Bostono priemiestyje ties Sturtevant Blower kompanijos dirbtuve.

Vienas traukinys važiuojo iš Hartfordo į Bostoną, o kitas važiuojo iš Bostono - South Station į Providence. Hartfordo traukinys važiuojo penkiolika minučių pavėlavęs. Lokomotyvai (garvežiai) trenkė vienas kita priekiais. Važiavę 50 mylių greitumu. Tos baisios nelaimės priežastis kol kas galutinai neišaiškinta.

Toje geležinkelio katastrofoje užmušė inžinierių ir gaisrininką ir apie 300 keleivių sužeidė. Sužeistieji buvo tuojau nuvežti į įvairias ligonines. Nelaimės vietoje buvo pašaukti kunigai, gydytojai, slaugės ir kiti teikti pagalbą sužeistiesiems.

10 Metų Kalėjimo Už Savo
Kviečių 4 Centnerius

New York (LAIC) — Lietuvoje leidžiamas laikraštis "Tarybų Lietuva" Nr. 237, spalio 19 d. praneša, kad Jonavoje "Liaudies Teismas" teisė Oną Zdanavičienę už nepristatymą valstybei nustatytų

duoklių. Kratos metu pas kaltinamąją buvo rasta užslėpta keturi kviečių centneriai (centneris yra apie 110 svarų). Už tai okupantų teismas nubaudė Oną Zdanavičienę 10 metų laisvės atėmimu (kalėjimas ar ištrėmimas), be to — penkeriems metams atimtos jai pilietinės teisės ir sukonfiskuotas visas jos turtas. Ją įskundė paruošęs agentas Balys Truskus. Mažiausiai nubaustieji siejoja dėl "pilietinių teisių" atėmimo. Kaip žinome, ir laisvai vaikščiojantieji piliečiai jokių teisių neturi. Nubaustieji, tikriausiai, bus nuvaryta į kokią nors koncentracijos stovyklą. Tokių stovyklų Sovietų Rusijoje pristeigta tūkstančiai. Juose laikomi į norą desetkų milijonų žmonių.

Sudarytas Naujas Tarptautinis
Tribunolas

Haaga, bal. 22 — Šiomis dienomis sudarytas naujas Tarptautinis Teisingumo Tribunolas. Jis įsikūręs senojo tribunolo rūmuose. Tribunolo pirmininku yra Jose Gustavo Guerrero iš El Salvadoro. Teisėjai, atstovaujantys 14 Jung. Tautų, buvo prisiekdinti tik kelios valandos prieš Tautų Lygos uždarymą Genevoje.

BAISUS GAISRAS CAPE COD

60 Žmonių Liko Benamiais

Sekmadienį, balandžio 21 d. Shawme Massachusetts valstybės miške, Cape Cod, tarp Sandwich, Camp Edwards, Forestdale ir Wakeby ežero kilo gaisras. Gaisras sunaikino 160 ketvirtinių mylių miško plotą, sudegė 9 namai ir 15 kitokių pastatų. Liko 60 žmonių be namų. Daugiausia nuostolių padarė prie Mashpee ežero.

Gaisrininkai buvo suvažiuavę iš visų Cape Cod miestelių ir net iš Bostono.

Spėjama, kad koks nors piktdarys padegė.

Sušaudė Partizaną
Jankauską

New York (LAIC) — "Tiesa" Nr. 249 skelbia, kad Šiauliuose, Karo Tribunolo nutarimu, sušaudytas partizanas Pranas Jankauskas. Buvo kaltinamas, kad jisai kartu su kiais nesugautais partizanais užpuolė Sakynos baž-

nytkaimyje Ipolitą Navicką su šeima. Navickas su žmona buvo sužeisti, o vaikai žuvo gaisre. Taip pat buvo kaltinamas, kad nužudė Sakynos pienininkę instruktorę Bičkūniene ir Norkūtę.

Šis pranešimas dar kartą parodo, kad Lietuvoje eina žūt-būtinis pilietinis karas, kur neretai žūsta ir nekaltas, ir jaunas, ir senas, ir vyraus, ir vaikas, ir moteris.

Opozicija Rusijos Kaimuose

New York (LAIC) — Grįžtantieji SSSR kariai, prisiziūrėję gyvenimą kituose kraštuose, atneša naujų minčių diktatoriškos cenzūros išvalytoms galvoms. Nepasitenkinimas dabartine santvarka kaimuose pradeda didėti. Susirūpinę Maskvos miesto ir apylinkės komunistų partijos komitetai, nutarę sustiprinti propagandą.

Prašome Nerengti

Kovo 31 d., So. Boston, Mass., įvykęs Jėzaus Nukryžiuotojo Seselių Rėmėjų seimas, nutarė birželio 9 dieną rengti senelių prieglaudos statybos fondui piktiniką. Taigi, prašome gerb. draugijų, klubių ir kitų organizacijų tą dieną nieko nerengti, bet atvykti į Seselių Vienuolyno farmą, Brockton, Mass., kur įvyks Naujosios Anglijos lietuvių sąsaskridis — piknikas. Rap.

IVAIRIOS ŽINIOS

ATSAKYMAS Į PABALTIEČIŲ PUOLIMĄ

Pirmosios Muncheno stovyklos direktoriaus pavaduotojas H. Ingham, ryšium su spaudoje pasirodžiusiais straipsniais prieš Pabaltijo kraštų pabėgėlius, pasiuntė "Stars and Stripes" redaktoriui tokį laišką:

"Gerbiamas Pone, š. m. sausio 3 d. Tamstos paskelbtas straipsnis apie Pabaltijo piliečius, esančius išvietintų asmenų stovyklose.

"Is jo gaunamas įspūdis, kad Pabaltijo išvietovinti asmenys išnaudoja sąjungininkų vašingumą ir, atsilygindami, vykdo žmogžudystes, vagystes ir kitus kriminalinius nusikaltimus.

"Aš tikiu, kad ir aš turiu teisę pareikšti savo nuomonę šiuo klausimu ir prašau, kad mano balsas taip pat būtų išgirstas. Aš esu anglas, kuris pradėjau vadovauti išvietovintų asmenų

įvairių tautybių stovyklai nuo 1945 m. gegužės mėnesio. Ši stovykla dabar yra bemaž vienu pabaltiečių gyvenama ir man malonu konstatuoti, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės yra patys padoriausi iš visų 32 tautų, su kuriomis turėjau reikalų. Jie yra kultūringi, gero elgesio ir malonus pažinti.

"Yra skaudu matyti, kad žmonės, kurie jau yra patyrę tiek nelaimių, dar yra puolami pikty šmeižtų. Aš manau, kad daug vokiečių deda pastangas visus nusikaltimus primesti išvietovintiems asmenims ir, gal būt, jiems per daug lengvai pavysta įtikinti kai kuriuos lengvavikius Karinės Valdžios pareigūnus.

Reiškiu pagarbą
R. INGHAM
Deputy Director.
UNRRA Team 124".

AMERIKOS RAUDONOJO KRYŽIAUS PATARNAVIMAS ŠEIMOMS

Kaipo dalis greitai plėtojamos Amerikos Raudonojo Kryžiaus programos pagerinti šeimas, apylinkės ir tautos sveikata, Raud. Kryžiaus Home Nursing kursas jima motinų ir vaikų priežiūrą ir šeimų sveikatą. Šios instrukcijos, duodamos per Raudonojo Kryžiaus skyrius visoje šalyje, papildo pamokas priežiūrei ligonius, kurios buvo tokios naudingos per karą, kada visur trūko vietinių gydytojų ir slaugių.

Šie Raud. Kryžiaus Home Nursing kursai parodo ką reikia daryti pakol gydytojas ateina. Mokiniai gali pažinti ženklius paprastų ligų, jie išmoksta kaip ligonio kambary užlaikyti švariai, kaip priežiūrei ligonį, kaip imti ligonio temperatūra, ir kaip varuoti kitus reikalingus instrumentus, ir kas svarbiausia, kaip pildyti gydytojo įsakymus.

Šie kursai yra labai pasiekmingi. Tolimose vietose keliaujančios vienetas

lanko vietas toli nuo ligoninių ir visokių parankumų, kad tik teikti pagalbą, kur ji yra reikalinga. Šios vietos turi visokius vėliausius įrengimus.

Seimos sveikatos pamokos yra labai įdomios, nes liečia priežiūrą motinos ir jos naujai gimusio kūdikio. Ligoninės vis neturi vietos ir nėra užtektinai gydytojų ir slaugių ir todėl naudinga, kad motinos šiuose kursuose išmoksta kaip padėti savo kūdikiui.

Raud. Kryžiaus sveikatos ir gerovės programa duoda pamokas apie mitybą, kaip pirkti, gaminti ir prezervuoti maistą. Raudonojo Kryžiaus pirmos pagalbos kursai irgi neišpasakytai svarbūs, kuomet Disaster Service, visada pasiruošęs padėti nelaimingų atsitikimų aukoms.

A. R. K.

Jeigu turite atliekamų vaikų žaislų, siųskite juos į BALF sandėlį Brooklyn.

LDS. Naujos Anglijos Apskričio SUVAŽIAVIMAS

įvyks Sekmadienį, balandžio 28 d., š. m., 1 val. p. p. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnytinėje salėje, Windsor St., Cambridge, Mass.

Prašome visas LDS kuopas atsiųsti kuoskaitlingiausį skaičių delegatų.

Apskrities Valdyba —

Dvasios Vadas — Kun. P. J. Juškaitis
Pirmininkas — Antanas Zavatskas
Raštininkas — Tamas Versiackas

Visų Lietuvių Mylimas ir Skaudžiai Nukentėjęs Misijonierius

Tėvas Jonas Bružikas

Visiems Lietuviams Amerikoje Idomiaai Rašo Iš Tremtiniųstės!

Jo jaudinantieji laišškai yra spausdinami

"ŽVAIGŽDĖJE"

Skubėkite "ŽVAIGŽDĖJ" užsisakyti!

Kaina — \$1.00 metams.

"ŽVAIGŽDĖS" ADMINISTRACIJA

488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

Organizuoja Galingą Aviaciją Europoje

Berlynas — Praneša, kad gen. Carl Spaatz įsakė sudaryti galingą Jung. Vals. tybių aviaciją Europoje. Du šimtai naujų bombonešių jau pasiūsta į Angliją, o dar penki šimtai bus pasiūsti.

Vokietijoje ir Prancūzijoje taisomi aerodromai naujiems moderniškiems lėktuvams.

Jau pasiuntė greitai lekiančių lėktuvų išlavin-tų lakūnų Vokietijon.

Mirė Prof. Tumėnas

Šiomis dienomis gauta žinių, kad Vienoje, Austrijoje, vasario 10 d. mirė prof. A. Tumėnas, buvęs Lietuvos ministerių pirmininkas.

Prof. A. Tumėnas gimęs 1880 m. Rokiškio apskrityje, Kurkliečių kaime. Jis buvo įžymus advokatas, visuomenininkas ir politikas. Daug dirbo katalikų organizacijose. Mirė išvietintas iš tėvynės svetimoje žemėje.

Pasaulis Nenori Karo

Washington, D. C., bal. 22 — Trygve Lie, Jungtinių Tautų sekretorius, kalbėdamas Amerikos Laikraščių Redaktorių draugijos susirinkime, pareiškė, kad "fašizmas ir nacizmas tebegrasina pasaulio taiką."

Tačiau jis netiki, kad karas galėtų kilti artimoje ateityje, nes pasaulis sergąs ir nuvargintas karo.

Prezidentas Praleis Savaitę Ant Vandenyno

Washington, D. C. — Prezidentas Harry S. Truman dalyvavo Vėlykų pamaldose, o po to apie vidurdienį išvyko Williamsburg laivą ant vandenyno. Į Baltuosius Rūmus grįš už savaitės.

Suareštavimas Ir Pilietybė

Klausimas — Mano brolis nori tapti Amerikos piliečiu. Kiek laiko atgal, jis papuolė bėdon. Su keliais draugais, jis užpuolė mažą krautuvininką. Jie visi buvo pagauti, suareštuoti ir pasodinti kalėjime. Jis išbuvo 6 mėnesius. Ar tas sulaikys nuo gavimo pilietybės?

Atsakymas — Kaip tamsta paaiškinai visą atsitikimą — sulaikys. Aplinkas turi įrodyti, kad jis yra žmogus gero charakteriaus. Ypač per penkis metus prieš aplikacijos padavimą. Už tą prasižengimą tavo brolis negali prašyti pilietybės. Jam patariame palaukti. Kada sueis penki metai nuo "nubaudimo dienos", jis galės prašyti pilietybės.

Žuvo 12 Angliakasių

Radford, Va. — Kilus eksplozijai Great Valley kasykloj, užmušė 12 angliakasių.

A + A

Konstantas Venčius

Vėlykų rytą, balandžio 21 dieną staiga mirė Konstantas Venčius, gyv. 290 Lawrence St., Lawrence, Mass. Paliko dideliame nuilūlime žmoną Liudoviką ir sūnų Praną. Velionis pašarvotas savo namuose.

Laidojamas iškilmingai trečiadienį, balandžio 24 d., 9 val. rytą, iš šv. Pranciškaus lietuvių par. bažnyčios, Bradford St., Lawrence.

A. a. Konstantas Venčius pereitą trečiadienį dirbdamas dirbtuvėje, Haverhill, gavo širdies ataką. Nuvežtas į Haverhill ligoninę, kur jis buvo aprūpintas šv. Sakramentais. Ir štai Vėlykų rytą jis išsitraukė iš šio žemiško pasaulio.

Velionis buvo veiklus žmogus visose mūsų centralinėse ir vietinėse organizacijose. Jis nuo pat LDS 70 kuopos suorganizavimo buvo jos vadovybėje — finansų raštininku. K. Venčius yra buvęs LDS Centro valdyboje, buvęs "Darbininko" administratorium. Tačiau daugiausia darbo yra įdėjęs LRKSA, ilgiausiai yra buvęs LRKSA Vykdomajame Komiteje — išdo globėju. Jis taip gi daug veikė ir ALRK Federacijoje būdamas skyriaus pirmininku per 20 metų.

Plačiau apie a. a. Konstantą Venčių gali būti kas parašys jį palaidojus amžinybėn.

LDS Centro Valdyba ir laikraščio "Darbininko" štabas reiškia gilią užuojautą p. Liudovikai Venčienei ir jos sūnui Pranui, mirus jų mylimam ir garbingam vyrui ir tėvui ir mūsų visuomenės veikėjui — LDS garbingam nariui. Lai Dievas suteikia a. a. Venčiaus vėlei amžiną ramybę!

LIETUVIO TREMTINIO LAISKAS IŠ BRITŲ ZONOS

Trūksta Drabužių — Lietuvoje Geriausius Daiktus Paspėpėme — Vokiečiai Neapkentė Svetimtaučių, Juos Mušdavo — Vokiečius Mušė Kas tik Norėjo.

Šį laišką rašo lietuvis J. O., kuris su šeima pasišalino, kada antrą kartą grįžo į Lietuvą bolševikai. Talpiname sutrumpinę.

Mes esame visi sveiki ir gyvenam lageriuose. Anglai rūpina maistu ir kitais reikalais, pietus valgom valgykloj, o pusryčius ir vakarienę namie. Turiu du kambarius patalpos užtenka, tik sunkoka su drabužiais. Lietuvoj geriausius daiktus paspėpėme, nes manėm, kad Vokietijoj reiks dirbt ir badaut, tai paėmėm tik prastus drabužius ir kiek galėjome maisto. Taip ir buvo, vokiečiai davė tik dirbti, mažą valgyti, o drabužių visai nedavė. Atėjo amerikoniai ir akys mums nušvito, dirbti nevertė, o maistą padidino, buvo labai linksma, nes vokiečiai pirma neapkentė svetimtaučių, juos mušdavo, skriausdavo, o kai atėjo amerikoniai vokiečius mušė kas tik norėjo. Girdėjau, kad iš Amerikos atsiuntė daug drabužių, bet jų gauti neturiu vilties, nes gyvenam netoli nuo rusų sienos, tai iki mus pasieks nebus nieko geresnio. Dabar anglai organizuoja žemės ūkio kursų jie tęsis 6 mėn., gal teks iš čia išsikelti. Kalka, kad yės ūkio kraštus, tai nori išmokyti ūkininkaut. Nors ūkininkaut ir moku, bet į kursų stosiui... Dė-

koju, kad žadat broliui padėti storotis dėl atvažiavimo, o atvažinę stengtumės atsilyginti, aš manau, kad galėčiau dirbti gerai meno darbą. Gal nereiks niekur važiuoti, reikalas greitai paaiškės. Kartu su mumis esantis D., kilęs iš Ragočių, labai prašo pasiteirauti apie jo dėdes, jo motinos brolius: Jurgį Zubricką ir Praną Zubricką. Jis nežino nei kur, nei kokiam mieste gyvena. Jei galėtumėt jų adresu sužinoti būtumėte labai dėkingi. Taip pat gal galite prašėsti adresą Juozo Laučkos, kuris yra vyriausias Amerikos lietuvių katalikų komitete — tą gal nesunkiau rastumėt. Labai norėtume ką daugiau sužinoti iš mūsų krašto. Gal galėtumėt trumpai parašyti laišką. Nėmėkit apie mus, nebent tik priminkit, kad esame sveiki ir gyvi, bet nerašykite, kur mes esame, nes tai gali būti pavojinga...

ILGESYS

Per aukštų beržų viršūnes Atpleveno ilgesys. Palydėjęs jį nurimo Linksmas paukščių klegesys. Gėlės kvapiosios nusiviro, Nors žydėjo taip žaviai. Susimąstė ilgesingai Paukščiai, gėlės ir drugiai.

Ald. N-tė

Amerikos Idealizmas Tebū Gyvas

Washington, D. C. — (LAIC) — Kovo 26 d. Kongresiniame Rekorderio senatorių Vandenberg ir Willis kalbos.

Sen. Arthur H. Vandenberg, kalbėdamas kovo 23 d. Grand Rapids, Mich. pakartojo savo nusistatymą.

"Jei Lenkijos žmonės, užsienių politikos klausimais, ir vėl paklausė: — "What is Russia up to now? We ask it in Manchuria. We ask it in Eastern Europe... We ask it in the Baltic and the Balkans". Jis pažymėjo, kad UNO charteris yra reikalingas pakeitimų ir kad Amerikos politika turi būti visuomet paremta teise ir teisingumu.

Sen. Raymond E. Willis (Ind.) kovo 20 d. pareiškė.

Pribrėnd valanda mūsų vyriausybei tvirtai ir atvirai išdėstyti mūsų nusistatymą pasaulio reikaluose... Mes turime visiems pareikšti, kad mes stovime: 1) už teisingumo taisyklą visiems; 2) už apsisprendimą, mažoms tautoms, lygiai kaip ir didelėms; 3) prieš imperializmą, tiek iš mūsų, tiek iš kitų pusės... Rusija sugėba vykdyti savo agresines užmačias, nes Amerika jai suteikė bilijonų vertės

lend-lease, už tai negavusi jokio pasižadėjimo. Rusija nėra tiek stipri, kaip ji gali kam, atrodyti, ir mūsų tylus daugeliui jos įvykdytų planų pritarimas ligi šiol buvo jos galinčiausias ginklas.

"Jei Lenkijos žmonės, užsienių politikos klausimais, ir vėl paklausė: — "What is Russia up to now? We ask it in Manchuria. We ask it in Eastern Europe... We ask it in the Baltic and the Balkans". Jis pažymėjo, kad UNO charteris yra reikalingas pakeitimų ir kad Amerikos politika turi būti visuomet paremta teise ir teisingumu.

"Liaukimės siuntinėje Rusijai notas ir prekes. Mes nenorime karo su Rusija — ar su bet kuria kita valstybe — bet gi, antra vertus, mes nenorime tapsuteikė bilijonų vertės, ti agresijos bendrininko.

IŠ BALF SKYRIŲ VEIKLOS

76 SKYRIAUS MOTERYS NUMEZGĖ 100 MEGSTINIŲ TREMTINIAMS

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo 76 skyrius, kurio pirmininkė yra p. Elzbieta Paurazienė, iki vasario mėn. pabaigos numezgė 100 megstinių lietuviams tremtiniams. Didesnė dalis megstinių jau pasiekė mūsų sandėlį. Be meginio, 76 skyriaus baltietės siuva visokius drabužėlius.

Vasario 23 d. 76 skyrius Detroito surengė šokių vakarą, kurio pelnas skiriamas lietuvių tremtinių paramai.

MOKYKLoms REIKMĖNŲ UŽ 100 dol.

Mūsų atsišaukimas, prašant aukoti lietuvių tremtinių mokykloms Europoje, jau davė rezultatų. New Jersey Lietuvių Taryba parūpino mokykloms reikmenų už \$100.00. Tai benebus pirmoji gausesnė aukų lietuvių tremtinių vaikų mokykloms.

Ta proga pranešama, kad Elizabeth, N. J. lietuvių taip pat prisideda prie šio vjaus; Bendrasis Elizabetho Lietuvių K-tas Gelbėti Liet. užperka reik-

menų už \$174.00, o Naujų Liet. Teatro Gilda — už \$75.00. Nemaža auksa laukiama iš Philadelphijos.

Neabejojame, kad ir kiti miestai neatsilikis.

MEZGIMO RATELIAI VEIKIA

Iki šiol stipriai veikia viena eilė BALF'o mezgimo ratelių: Schenectady, N. Y., Detroit, Mich., Sheboygan, Ill., Waterbury, Ct., East Chicago, Ind., Los Angeles, Cal., Chicago, Ill., Mt. Carmel, Pa., Philadelphia, Pa., Brockton, Mass., Worcester, Mass., Wilkes Barre, Pa., Kearny, N. J.

Siuntinius numegstų meginčių ir kitų meginčių jau gavome iš Detroito, Wilkes - Barre, Pa. ir Worcester, Mass.

Tikimės, kad ir kiti skyriai netrukus prisidės prie šio svarbaus darbo.

KEARNY, N. J. BALFIEČIŲ DOVANA

Kearny, N. J. BALF 7 skyrius į BALF'o sandėlį atsiuntė gražią dovaną lietuviams tremtiniams: už \$60.00 vaikučiams drabužėlių; už \$40.00 maisto produktų ir už \$10 lietuvių mokykloms reikmenų.

On the border between Russian and American occupation zones in Korea, an American Red Cross girl pours hot cocoa for the Russian guards.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00	Amerikojje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00	Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00	Užsienyje metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50	Užsienyje 1 kart savaitėje metams \$2.50

DARBININKAS

906 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Žibalas Už Kraują Brangesnis

Brooklyne einas katalikų laikraštis "The Tablet" nagrinėja U. N. (Jungtinių Tautų) pajėgumą išspręsti pasaulio likimą. "Pajėgumas" toks menkas, kad, rodos, jo kaip ir nėra. Visų pirma, jis neturi pagrindinių principų, kuriais reikia remtis teisingai sprendžiant tautų, ypač mažesniųjų, teisę laisvai ir nepriklausomai gyventi. Tiesia, pastatyta iškaba, kad visos tautos turi teisę tvarkytis kaip tinkamos, bet kaip gi yra praktikoje? Kurių tautų byla pirmiausiai atsirado ant stalo? Nugi Irano. Visi vidurinė Europa pamiršta, tarsi ji būtų jau visiškai sutvarkyta ir džiaugtųsi laimingu gyvenimu. Tuo tarpu, teisingai elgiantis, visai nuo ko kito reikėjo pradėti.

"Tautų Taryba — sako "The Tablet" — turėtų pirmiausiai nustatyti ir įrodyti, iš kur ji gavo valdžios tvarkyti pasaulio likimą; turi visų pirma viešai pripažinti Dievo teisę valdyti, ir savo pareigą Dievo įstatymų klausyti. Gi šiuo momentu U. N. neturi jokios teisės valdžios; ji susidarė tik iš brutališkos militarinės ir politinės galios, be įgaliojimo laisvai susitvarkiusių tautų, kurias "Taryba" sakosi atstovaujanti. Taip pat U. N. turi nutarti, ką reiškia žodžiai "laisvė ir nepriklausomybė", kuriuos ji taip dažnai vartoja. Jeigu ji nori suteikti visoms tautos laisvę ir gerovę, tai turi joms duoti teisę laisvai ir nepriklausomai įsigyti; ir tuos žodžius privalo taip apibūdinti, aiškinti ir suprasti, kad jie būtų priimtini visokių pažiūrų žmonėms. Taryba turi paneigti tą politiką, kuri suteikia visas teises tik galingiesiems, o silpniesiems jokių teisių nepaliekia; turi išaiškinti, ką reiškia teisybė ir teisingumas, ir turi prižiūrėti, kad būtų vykdomos tarptautinės teisės. Jei Taryba mano teisingai, logingai ir nuosaikiai savo pareigas eiti, tai mes labai rimtai pasiūlytume pradėti spręsti Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimą."

Taip, teisingai ir tvarkingai elgiantis, U. N. turėtų pradėti nuo Pabaltės valstybių, nes jos pirmiausiai buvo pavergtos. Bet ne. Ji pradėjo iš kito galo — nuo Irano. Gal tai savotiška futuristinė tvarka? Visai ne. "Pasaulio tvarkytojams" futurizmas ne galvoj. Jiems rūpi Irano žibalas. Žinoma, mes nieko prieš tai neturime, kad ir Irano klausimas būtų išspręstas: ir persai trokšta nepriklausomybės. Bet "likimų sprendėjai" nepaiso apie Irano nepriklausomybę. Jie tik negali išspręsti, kaip su žibalu pasidalyti. Ir kokia čia persų nepriklausomybė, jei svarbiausį jų turtą — aliejų valdo svetimsalniai? Jungtinių Tautų atstovai, lakiejiškai tarnaudami didžiūnams ir dar lakiejiškiau stumdami laukan nuskriaustųjų tautų prašytojus, negirdi ar nenori girdėti smaigiamųjų bei žudomųjų tautų šaukimo. Jiems tik "trijų didžiūnų" interesai terūpi. Žibalas jiems už kraują brangesnis.

AMERIKOS DARBININKĖS — PRAEITYJE IR DABAR

Pirma moteris Jung. Valstybėse, kuri pradėjo dirbti dirbtuvėje, buvo Deborah Skinner, būtent, 1814 m., kada pirmutinės garo jėgos sukamos staklės buvo įtaisytos fabrike Waltham miestelyje, Massachusetts valstybėje. Ir taip, mašinų amžius pradėjo naują erą moterims naudinguose užsiėmimuose.

1944 metuose, 130 metų vėliau, šioje šalyje, 19,000,000 moterų dirbo fabrikuose. Iš šio skaičiaus, apie 3,000,000 buvo unijos narės.

Neseniai "American Federationist" žurnale, p-lė Frieda S. Miller, Jung. Valstybių Darbo Departamento Moterų Biūro Direktori, nupiešė rolę, kurią moterys vaidino darbo judėjime per 130 metų, ir jų pastangas atsiekti geresnes darbo sąlygas ir saugesnį stovį.

Jau 1824 m., rašo p-lė Miller, "moterys audėjos" Pawtucket, Rhode Island, išdrįso streikuoti, kad savo padėtį pagerinti. 1890 metuose, batų darbininkės sustreikavo. Maršuodamos sniege, jos nešė vėliavą, ant kurios buvo užrašyta "Amerikos moterys nebus vergės". Jos susivienijo į draugiją — "Šv. Krispino Dukterys". Ši draugija buvo pirmutinė amato unija darbininkėms.

Per kiek metų, moterys buvo suorganizuotos atskirai nuo vyrų. Bet kada Darbo Vyčiai susitvėrė pabaigoje 18-to šimtmečio, moterys pradėjo rašyti prieš šios unijos, ir joms unijos konstitucija užtikrino lygų atlyginimą už lygų darbą.

Kada Amerikos Darbininkų Federacija susitvėrė, irgi 18-tame šimtmečiu, moterys buvo priimančios į kitas unijas. ADF seime 1890 m. moteris, atstovaujanti "retail clerks iš Findley Ohio," buvo įgaliojama su pilnomis delegatėmis teisėmis.

Sio šimtmečio pradžioje, Moterų Amatų Unijos Lyga buvo sutvėrta. Narės, buvo ne tik amatų uni-

jistės, bet ir tos, kurios jas rėmė. Ta lyga padėjo moterims organizuoti ir kovoti dėl apsaugojamų darbo įstatymų.

"Amatų unijų moterys oripazino savo atsakomybę, ir jos turėjo drąsą iššaukti streiką, kad pagerintų savo stovį", tešia minėtojo straipsnio rašytoja. "Vienas iš didžiausių streikų, kur moterys dalyvavo, įvyko New Yorko mieste prieš 35 m., kada 20,000 drabužių siuvėjų sustreikavo. Ne mažiau skaičius šių streikuojančių moterų buvo policijos suimtos ir bausmės turėjo užsimokėti."

Moterys pradėjo išmokyti kaip užbaigti nesutikimus, streikuodamos kada reikalinga; jos išmoko ramiu būdu derėtis, kada tas buvo galima.

Kada, 1917 metais, Amerika įstojo į karą, nemažiau 7,500,000 moterų buvo priskaitytos prie šalies darbininkų jėgų.

Darbininkų nuveikimai per pirmutinį Pasaulinį Karą buvo panašūs — nors ir mažesne skale — į nuveikimus antrame Pasauliniame Kare.

Jau 1918 m. joms buvo užtikrintas lygus atlyginimas už lygų darbą, bet mažai progreso buvo padaryta, kada karas pasibaigė.

Nuo 1920 m. iki kovo mėnesio 1933 metais didelės pažangos darbininkų suorganizavime nebuvo, pagal p-lės Miller. Ir ne daug progreso pravedime apsaugojamų darbo įstatymų darbininkėms. Bet Moterų Biūras — įsteigtas 1918 metais, kaip Women in Industry Service, ir kurį Kongresas padarė pastoviu — suformulavo visą eilę pasiūlymų ir sumanymų, kurie pagerintų darbininkų padėtį. Prasidėjo veikimas, ypač organizuoti darbo, kovoti žemas algas ir ilgas valandas darbininkėms 1929 m., prasidėjus depresijai.

Keturi karo metai padarė žymų progresą kovoje dėl lygaus atlyginimo.

BYRNES ARRIVES—Secretary of State James F. Byrnes walks jauntily from his plane as he arrives in Miami to confer with Winston Churchill, former British prime minister. Bernard Baruch accompanied Byrnes.

TIKĖK —

Visos dienos tartum šventės, taip erdvi ir saulės tiek! Gera bus, gražu gyventi, tik gyvenimu tikėk.

Na tai kas, jeigu po langu dobilėlis nužydės — Buvo mielas toks ir brangus, džiaugsmas gal jaunos širdis?

Nužydėjo — na ir viskas, prisimint neverta jis. Vėl pasaulis saulę tvarka, žemėn vėl žiedų prilis.

Visos dienos tartum šventės, paberia žiedų jos tiek. Gera, gera čia gyventi — Tik gyvenimu tikėk!

A. N-ė

Daugelyje karo dirbtuvėse, rašo straipsnio rašytoja, visi darbininkai, nežiūrindami lyties, gavo lygų pradinę algą.

Daug kartų National War Labor Board įsakė mokėjimą lygių algų moterims. Unijos žymiai prisidėjo prie šios kovos dėl lygaus atlyginimo.

Antrasis Pasaulinis Karas, pastebi rašytoja, priverė didesnę moterų unijų dalyvavimą veikimuose. Nors dar negalima spėti

Ne Ispanija Sudaro Pavojų Pasaulio Taikai

Rusija visu smarkumu puola dabartinį Ispanijos diktatorių Franco. Keista, kad toks arki-diktatorius Stalinas nepakenčia kito diktatoriaus, tur būt dėlto, kad žiaurumo atžvilgiu, Franco visu šimtu nuosimėjų mažesnis už Staliną, ir jeigu Franco yra vadinamas diktatorium, tai tik dėlto, kad visu šimtu nuosimėjų nusistatęs prieš komunizmą. Iš to seka išvada, kad Franco turi būt likviduotas. Apkaltinimo aktas yra toks, kad Franco būk tai leidžias vokiečių mokslininkams daryti Ispanijos teritorijoje įvairius bandymus naujiems karo ginklams gaminti. Esą net įrodymu, kad ir atominių bombų išdirbystė yra planuojama. Sovietai stumia į frontą Lenkijos "atstovą" Oskarą Lange, kurs inėš į U. N. posėdžius formalų prieš Franco skundą ir labai daboja pažokius slaptingus dokumentus, irodančius tokius Franco nusikaltimus, kurie nuspelno jo likviduotę. Tie "dokumentai" taip įtemptai sureginti, kad net didžiausi Franco prieštai, "lojalistų" valdžios nariai, negali paslėpti nusistebėjimo, kad toks priekaištas Ispanijai gali būt padarytas. Bet tiesų, jei Ispanija ir žinotų atominės bombos sekretą, tai ji per daug nubiedėjusi tokius milijoninius bandymus daryti. Antra vertus, kalbėti, kad Ispanija siekia sudaryti pasaulio taiką, tai tik vieni juokai, kurių tik viena Maskva nesupranta ir tuomi pati save ant juoko pastato. Pabėgėlis baskų prezidentas Jose Antonio Aguirre, sako, kad baskų mieste Bilbao yra chemikalų dirbtuvės, bet ar ten mėginama daryti atominę bombą, tai tik ekspertams žinoti. Čia komunistų spauda verkslėna, kad sunkumas įrodyti atominės bombos išdirbystę Ispanijos teritorijoje kaip tik sudaro pavojų, kad U. N. rusų apkaltinimą gali atmesti. Žinoma, jokių įrodymų nieks negali pristatyti, nes jų nėra. Jeigu jų būtų, tai Franco mėgintų išsisukinėti. Bet ne. Jis tiesiog prašo Alijantų komisiją atsilankyti ir nuodugniai viską ištirti. Vien stato sąlyga, kad tyrinėjimais būtų bešališki ir jų raportas atitiktų tikrąybę. Toks Franco pasiūlymas suduoda skaudų smūgį Sovietų diplomatijai, nes tuomet savaime siūlosi klausimas: kas sudaro didesnę pavojų pasaulio taikai: ar maža, išvargusi Ispanija, ar milžiniška, visur besibraunanti Rusija? Ir kas turi tiesą: ar Franco, kviečias pasaulio komisiją atsilankyti ir viską savo akimis apžiūrėti; ar Stalinas, kurs nieko į savo sienas neįsileidžia? Atsakymas kiekvienam aiškus.

Beje, Franco daro kontr-ataką. Jis teigia, kad Sovietai ne kviečias prancūzams siūnia, bet bačkose paslėptus ginklus, skiriamus Prancūzijos komunistams, kad pradėtų Ispanijoje naują naminių karą. Štai iš kur kyšo pavojus pasaulio taikai.

K.

kiek darbininkų prisirabininkų organizuotame šys prie unijų, bet galime darbe, 1944 m. jau skaičius sakyti, kad ateityje moterų užims savo vietą šiose dirbtuvėse skaičius augo amato unijose.

496%, ir ypač šiose vietose organizavimo pastangos buvo stiprios. Rooseveltto administracijoje darbininkų pag-dėtis žymiai pagerėjo — Karo industrijose 375,000 moterų buvo elektros statymai valstybėse ir industrijose; 360,000 orlaivų dirbtuvėse, 275,000 darbo įstatymai, kurie įvedė geresnias darbo ir gyvenimo sąlygas ir ragino darbininkes prisidėti prie unijų.

Prieš Pearl Harbor atsitikimą, buvo 800,000 dar-

birbo prieš karą. FLIS.

turėjo atvykti asmeniškai pasiteisinti. Pirmųjų krikščionių amžių istorikai sako, kad baisiai nusimindę ir labai susikrimtę iš tos priežasties, jis pats pasidarė sau galą. Pirmiausia jo kūnas buvo įmestas į Tiberio upę, tekančią per Romos sostinę, paskui perkeltas į Austrijos sostinę Vienną ir pagaliau palaidotas Alpių kalnuose Šveicarijoje, netoli Luzanos miesto, Lucerno ežero krantuose, ant didelio 7,000 pėdų aukštumo kalno, kuris ir šandien tebesivadina Poncijaus Piloto kalnu. Jo gi žmona Klaudija Prokulė vėliau tapo krikščione ir net palaiminta.

Tai taip negarbingai užgeso gyvenimo žvakė to neva galingo asmens, garsaus Piloto, kuris nuplovęs rankas, bei norėdamas atskratyti visokios atsakomybės, išdavė žydams Jėzų prikalta prie kryžiaus.

Kol pasaulio kultūra, civilizacija ir tikras tikėjimas gyvuos ir žydės žmonijos tikinčiųjų širdyse, tol šie visi trys asmenys — Kristus, Erodas ir Poncijus Pilotas — amžinai bus minimi žmonių lūpose, širdyse ir protuose. Tik gaila, kad ne su vienoda pagarba: paskutiniai du — su didžiausia panieka, neapykanta ir bendru pasmerkimu už jų kriminališkas nedorybes..., pirmasis gi — Kristus — su didžiausia pagarba, meile, pasitikėjimu jo mokslu, dvasia ir išaukštinimu. Jis tikrai buvo yra ir bus amžinai viso pasaulio tautų laukiamasis Mesijas, tikrasis žmonijos Atpirkėjas ir Išganytojas, garbingiausias karalių Karalius ir visatos — dangaus ir žemės — vadovas, galybių Viešpats!!!

Kristus, Erodas Ir Poncijus Pilotas

PONCIJUS PILOTAS

Antrasis asmuo, nuo kurio Išganytoji tiko skaudžiai nukentėti ir būti pasmerktam šurpulingai mirčiai ant kryžiaus, buvo irgi Judėjos valdytojas Poncijus Pilotas. Pašalinus nuo karališkojo Judėjos sosto vyresniąją Erodo Didžiojo sūnų Arkėlajų, šis kraštas nustojo karalystės vardo ir tapo Romos imperijos provincija, arba dominija. Ją užėmė valdyti prokuratorius - gubernatorius Poncijus Pilotas 26-ais metais Kristui užgimus.

Jis savo rankose turėjo didžiausią autoritetą — valdžią iš visų buvusių Judėjos valdytojų netik viso krašto valdyme, finansų tvarkyme, bet ir teisdavystėje: jis buvo vyriausiojo krašto teisėju. Nuolatinė jo rezidencija tapo Erodo Didžiojo palaciuose Cezarėjoje. Žydų vėlykų metu jis atvykdavo su 3,000 kareivių į Jeruzalės miestą palaikyti tvarkai, nes kaip tik tuo laiku atkeliavdavo labai daug tautiečių iš viso krašto ir įvairių svetimsalių žydų minėtų švenčių proga.

Daugelio senovės rašytojų ir garsių istorikų yra toji nuomonė, kad visoje Judėjoje jis vienintelis tebuvo laisvas žmogus, kiti gi visi — tikrieji Romos imperijos vergai. Jo vardas "Pilotas", greičiausia paėina nuo lotynų kalbos žodžio "pileus", t. y. paliuosuoto vergo kepuraitė.

Kaipio žmogus, jis buvo gana gudrus: žinojo kas yra tiesa, teisybė ir melas. Visuomet linkdavo daryti gerą kitiems, jei tik tas nepakenkdavo jo asmeniškiesiems interesams. Ir priešingai, labai lengvai pasiduodavo kitų nuomonei, jei permatydavo iš to savo garbei, ar asmens naudai bent mažiausį šešėlį kenksmingumo. Tačiau iš antros pusės — jis irgi buvo begalo žiaurus, užsispyrėlis, beširdis, savimeilis ir didis Romos pataikūnas, todėl ir visa žydų tauta labai jo neapkętė, nežiūrind, kad jis pats buvo žydų kilmės žmogus.

Turėdamas apie 30 metų amžiaus, Išganytojas pradėjo savo viešąjį gyvenimą. Jis tapo šv. Jono Krikštytojo apkrikštytas Jordano upėje, mokė žmones išganymo tiesų, darė stebuklus ir visiems viešai sakėsi esąs tikrasis Dievo Sūnus. Šitoks — Jo mokslas begalo nepatiko žydų tautos vyresniesiems, šv. Rašto žinovams, ypač vyriausiems kunigams Annui ir Kajipui. Nors visa Izraelio tauta laukė su didžiu išsiilgimu pažadėtojo Mesijaus, tačiau galingo, turtingo karaliaičio, o ne "paprasto dailydės sūnaus iš Nazaretė" asmenyje. Jie visi tikėjosi, kad Kristus atėjęs žemėn išlaisvins visus žydus iš Romos pavergimo nelaisvės, panašiai kaip Mozė su Aaronu išvadavo jų tautą iš Egipto faraonų

nelaisvės ir įvedė į pažadėtąją žemę — Palestiną.

Tačiau neradę Jo asmenyje to, ko taip karštai tikėjosi, jie visi susitarė Kristų pasmerkti ir pagaliau nužudyti, prikaldami prie kryžiaus. Prikyžiavimas buvo skaitomas labiausiai paniekinančios mirties būdas, kuriuomi baudavo tikrai bauriausius nusikaltėlius, arba žydų tautos atmatas.

Tuo tikslu jie net kelis sykius veidmainingai apskundė Kristų Pilotui, kuris, tiesa, nerasdams Jame mirties bausmės vertas kaltybės, bet visgi, pataikaudamas žydų miniai, lengvaširdžiai sutiko Jį atiduoti didžiausioms kančioms, viešam paniekinimui. pašiepimui ir pagaliau, kaip matome bažnyčiose I-jė stotyje, "nuplovęs rankas", t. y. neprisiimdamas jokios atsakomybės už Jo nekaltai praliatą kraują, pavedė pasibaisėtina ir šurpulingai įniršusios minios sauvalei... Jie gi nukankinę, prikalė Jį prie kryžiaus sykiu su dviem latrais. Kristus mirė sulaukęs 33 metus savo amžiaus.

Kristaus visi padaryti stebūkiai, Jo išganytinis mokslas, pagaliau visoje gamtoje nuostabiomis įvykiais pasireiškusi Jojo mirtis, visgi nesuminkštino Piloto širdies ir nepakeitė jo nuomonės apie pasaulio Išganytojo asmens nekaltumą ir dieviškumą.

Savo viešpatavimo užbaigoje Pilotas sulaukė labai daug sumišimo ir didelės neramybės visame Samarijos krašte. Skundai prieš jį pasiekė net Romos imperatorių Kaligulą, (viešpatavusį 12-41 m. A. D.), prieš kurį jis

Ką Mes Pergyvenome Arkliais Bėgdami Per Vokietiją

— Paskutinis atsilankymas tėvų namuose. — Pabėgėlių kolonos svetimuose vieškeluose. — Per apšaudomą iš lėktuvų tiltą. — Suareštuoja ir pristato apkasų kasti. — Lėktuvų atakoj užmušta lietuvė vienuolė. — Pabėgu. — Rusė mane mokina dirbti ginklų fabrike. — Patrankomis, kulkosvaidžiais apšaudomi, lėktuvų bombomis apmėtomi lietuviai nakčia bėga per užšalusią jūrą. — Paskutinis namiškių laiškas.

Cia duodame labai talentingai aprašytus šurpius lietuvių pabėgėlių nuotykius ir pergyvenimus. Laiško formoje juos gavo J. Oreška, Binghamton, N. Y. Partume juos kiekvienam perskaityti. Tik iš tokių, skausmo ašaromis ir kančių krauju aprašytų pergyvenimų, mes suprasime, kaip labai mūsų nelaimingieji broliai reikalingi užuojautos ir pagalbos.

Dr. J. Prunskis.

Bavarijos kalnuos jau gėlės nužydėjo, Subrendo vasara banguojančių rugių laukuos, Ne jau ir rudens pilkųjų skliautų vėjai Dar skausmo vėliavas čionai mums plevėsuos?

Ašarų upėm nuplaukia dienų sieliai, Ilgesio krantuose keroja nerimo žiedai, Ne jau čia teks ir mūs benamieji sieliai Suglaust nostalgijos palaužtieji sparnai?!

Ne!

Per nerimo bangas atplaukia Viltis, kaip kruvinoji pasakos puta Ir, rodos, matome savo vargą palaukę, O toliuos girdis vėl laisvės varpų gaida.

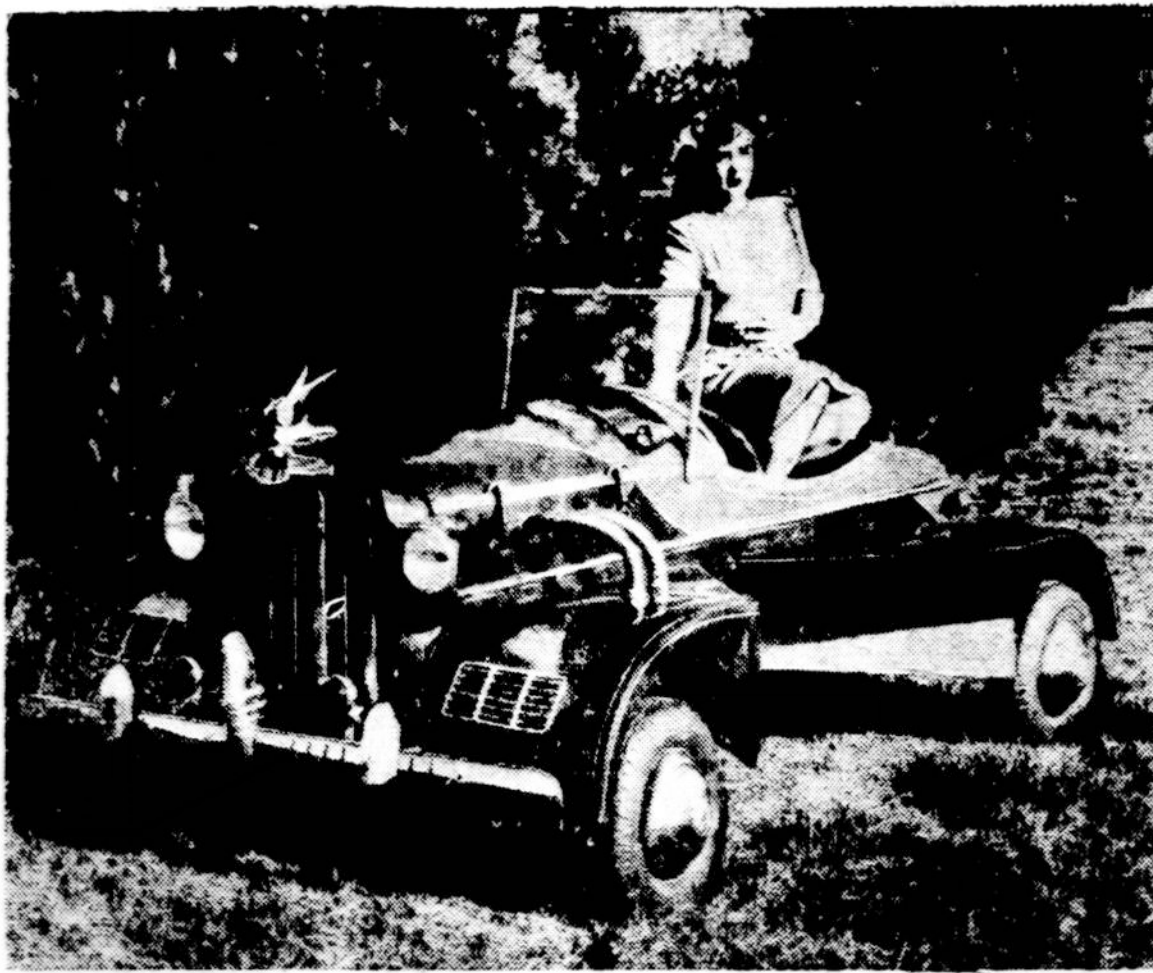
(1945. VI. 24)

Taip! Tikėjom vėversio giesmę išgirsti Tėvynės laukuose, tikėjom per rugių piūtę jau savuos pradalgios palinguot, tačiau dabar jau tikime, kad tėviškės sodų obuoliai irgi supsis ne mums. Visos viltys sudūžta, kaip brangios antikinės vazos ir jų skevelas veltui laistome neviltingas ašaromis — jos neatgaivinos. Tada nuklysim siūbuojančiais prisiminimų tiltais į ateitį ir ja bandai saldinti dabarties dienų karčią kovą. O ta praeitis taip maloniai saldi ir atrodo lyg kažkur kadaise skaityta legenda, nes negali žmogus tikėti, kad tu, kuris šiandien visų niekinamas ir beteisus, būtum galėjęs gyventi normaliu gyvenimu, būtum galėjęs turėti savo nuomonę, savą teisę į gyvenimą, darbą ir smulkmeniškumą. Norėjęs Viskas atrodo buvę čia ir šiandien būti aš tik brendimo laikotarpį tau taip pat atviras kaip susapnuotas žavus sapnas, žieduotos vaikystės dienos

Greets Allies

"A ONE WOMAN CAMPAIGN for bettering international relations." A war correspondent said of Helen Bekko, Russian speaking Red Cross club worker. Miss Bekko brings soldiers of Allied countries together for coffee and cakes at the American Red Cross.

Nori automobiliaus, pasidaryk jį pati. Ši moteris mechanikę pasidirdino iš senų dalių šį automobiluką ir jis puikiai traukia. Tai moteris iš Wichita Falls, Tex.

mis, tačiau abejoju, ar galėsiu, nes visokių vėjų išpūstyta ir žiauriu likimo rankų stumdama siela pasidarė mimozos jautrumo, kurią, kad ir švelnus prisilietimas priverčia suglausti lapelius. Nežinau, ar tau bus įdomūs ir besuprantami mano grubūs pergyvenimai, tau, kuri ne karto nebuvai išklydusi iš normalaus gyvenimo liuksuso, kuri nežinai, ką reiškia ištisas dienas prasėdėti užgriautoje slėptuvėje, kuri nežinai juodos duonos šmotelio kainos, už kurį išbadėjęs žmogus parduoda tėvynę, sielą, sąžinę ir savo žmogiškumą. Abejoju, ar visą tai tu galėsi suprasti. Bet iš kitos pusės tu esi lietuvė. Tu matei savom akimis kaip mūsų tėvynės krantuose Baltijos bangos barstydamo džiaugsmo gintarus, tu įsi-vaizduoji tas pačias bangas skalaujančias ir kruvinas putas. Tu girdėjai laisvos lietuvių krūtinės dainas grįžtant saulėlydžiu su dalgium ant pečių iš galaulėkės, tu suprasi jį ir stovintį dabar nežinios saulę ir tik alkanomis svajonių rankomis glostantį brandžias varpas, kurios tolimes tėvynės hektaruose banguoja, de ja, ne jam. Tu paliesk savo švelnionis užuojautos rankomis kraujuojančias lietuvių žaizdas, ir kaip netikintis Tomas įtikėk, kad kiekvienoj vargų vainikuotoj širdy Ji dar gyva. Ji—Lietuva.

Taigi, Juliuk, duok savo žieduotą ranką, aš tave pavedžiosiu po savo praeitį. Pereitų metų liepos mėnesis. Puikios saulėtos dienos. Ūkininkai džiaugėsi iš šalines plaukiančių iš laukų šienų ir braškėnais dobilų vežimais, bet į vežimus padavinėję bernai dažnai sustingdavo su pakeltu aukštyn šieno kupečiu, o ant vežimo stovincios mergaitės atitraukdavo savo melsvų akių žvilgsnį nuo atlapotos ir jėga alusujančios berno krūtinės ir jį įsmeikdavo į toli rytuose mėlynančius miškus.

AUGIN TĖVAS

Augin tėvas du sūnelius. Kaip daržė rūteles, Užaugino, išnešiojo Ant baltų rankelių.

Ir nupirko tėvužėlis Po pieno dalgėlį. Ir išėjo abu broliai Žalio šieno piauči.

Vienas brolis šieną piovė, Labai gailiai verkė. Vai tu, brolė, brolužėli, Kodėl nedainuoji?

Ar tau gaila žalioj lankoj Baltų dobilėlių, Ar tau gaila jaunų dienų, Gražios mergužėlės?

Nei man gaila žalioj lankoj Baltų dobilėlių, Tik man gaila jaunų dienų, Gražios mergužėlės.

iš už kurių atklysdavo žiaurus karo marmėjimas, ir kur naktimis kažkas plaikstydamo lėpsningas gaisrų skaras. Tarp melsvųjų akių atsiradavo gilūs griovėliai ir juo pradėdavo tekėti nerimas ir baimė kažko artėjančio baisaus ir grasinančio. O naktimis tos pačios akys nardydavo tarp šviesmečių visatoje kažkam grumojančių ilgų prožektorių pirštų, tarp akinančių aukštai iškabintų šviesų, ir visa krūtinė ji glausdavosi prie pačios nugriebtos pievos nuo betiksliai mėtomo bombų, nuo dangaus erdvėje nuolat barstomų šviečiančių kulku karolių. Ir drąsiejį bernai išgirdę viršum savęs svetimų propelečių koncertą, slėpdavo spinksinią cigaretės angį tarp placių delnų, o numetus netoli kur bombą jų keiksmas susimaišydavo su moterų maldomis. Tada baimė ir nerimą tik pagangėmis vežiojo žvaigždėti motorai.

PABĖGĖLIŲ KOLONOS

Apie liepos vidurį keliais pasipylė pabėgėlių kolonos. Vaziuoti ir pėsti bėgo į vakarus šiaurės Lietuvos gyventojai. Šakių, Vilkanuo atlapotos ir jėga alusujančios berno krūtinės ir jį įsmeikdavo į toli rytuose mėlynančius miškus.

mažuma drįsdavo ją peržengti, o kiti apsidodavo pas ūkininkus ir laukdavo — "O gal dar vis kaip nors..." Zanavykijos kluonė buvo galima rasti bemiegant mūsų garsų profesorių šale aukštaitijos valsčiaus viršaičio, policininką šale kunigo ir t. t. ir t. t. Paprūsėje susibūrė visa Lietuvos inteligentija ir dalis ūkininkų ar darbininkų ir savo atsivežtomis baugiomis nuotakomis užkrėtė ir vietos ramius gyventojus.

O šūviai vis garsėjo ir garsėjo. Keliai užsigrūdė ne tik pabėgėliais, bet ir bėgančiais vokiečių kariuomenė, kuri pakeliui gaudė jaunus vyrus ir moteris apkasų kasimo darbams, viską plėšė, atiminėjo gyvulius, ir daugelis pav. nuo Ukmergės ar kitų šiaurės Lietuvos vietų liko paprūsėje tik todėl, kad bėgę vokiečiai išvertę kur nors pa-

kelį iš ratų jų turta ir paėmė arklius ir vežimą patys nuvažiavo įais tolyn. Dažnai pakelėse matydavosi prie ryšulių krūvos verkiančias moteris, klykiančius vaikus ir vyrus savo nebylių akių žvilgsnius susmigusius į pilką Lietuvos žemę.

Tėviškę pasidarė nepakenčiama. Nuolatiniai bėgančios kariuomenės plėšimai, iš tvartų piauči vedamų karvių baubimas, grynakraujų arklių "mainymas" į kažkokias iš Rusijos stepių atsivestas "kates", gaudomų vištų kulkavimas, pakluonėse svielinamų kiaulių kvapas ir nuolatinis apšaudymas iš lėktuvų gyvenimą tėviškę padarė nepakeliamu ir priemes visa šeima rugpiūčio 3-čią susidėjom savo turto skurdžius likučius ir pora vežimų ir ligi tol šiaip taip išslyptais keturiais arkliai išvažiavome iš namų. Palikom tėviškę nežinia, o patys išvažiavome tolyn nuo kelių, nuo peklisko trukšmo, kad kur nors ramioje pamiškėje galėtume praleisti karo taifūną.

Apistojome panemunėje pas gimines iš kur ryto metą dar kartą grįžau tėviškėn, ir tik šis vargšės tėviškės vaizdas dar ir dabar nuolatos man stovi akyse. Buvo pavakare, kada aš visas suprakaitavęs nusėdau nuo dviračio prie uždarytų vartų. Skaudžiai girgždėdami atsidarė vartai į tuščią kiemą. Vokiečių paskutiniai daliniai jau buvo pasitraukę, nes rusai buvo jau tik už keturių kilometrų ir tėviškė buvo jau niekieno žemėje, per kurią iš vienos ir kitos pusės nuolat viršuje žviegė artilerijos sviediniai. Baugiai tarškėjo vakaro prietemoje mano vedamas dviratis per tankų išartą kiemą, kurio viduje, prie bėdus gulėjo nušautas tiekietis ištikimai saugojęs

tėviškę šuo Džihas. Aplinkui sudraskytos popierės, knygos — likučiai bibliotekos, kuria taip mėgdavau didžiulis, sudaužytų indų šukės ir baldų atskirtos dalys. Viduje dar niuresnis vaizdas. Grindyse sudraskytos knygos, sudaužyti paveikslai, veidrodžių šukės. Mano kambary, prie lovos kabanti man paties kadaise piešimai, iš tvartų piauči vedamų karvių baubimas, grynakraujų arklių "mainymas" į kažkokias iš Rusijos stepių atsivestas "kates", gaudomų vištų kulkavimas, pakluonėse svielinamų kiaulių kvapas ir nuolatinis apšaudymas iš lėktuvų gyvenimą tėviškę padarė nepakeliamu ir priemes visa šeima rugpiūčio 3-čią susidėjom savo turto skurdžius likučius ir pora vežimų ir ligi tol šiaip taip išslyptais keturiais arkliai išvažiavome iš namų. Palikom tėviškę nežinia, o patys išvažiavome tolyn nuo kelių, nuo peklisko trukšmo, kad kur nors ramioje pamiškėje galėtume praleisti karo taifūną.

Tęsinys 5-tame pusl.

Juozas Kasinskis

Inc.

Laidotuvių

Direktorius

602 Washington Blvd.

BALTIMORE 30, Md.

Tel. Lexington 8595

Limosinai dėl visokių reikalų

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Labai Naudinga Knyga -

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI

Skaitymai Kiekvienai Dienai

Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.

PRIEDAS

Kas pirks "ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI", tie gaus priedo — dykai be galo įdomią Kun. Pr. M. Juro spausdinamą knygą PRANAŠYSTĖS APIE PASAULIO PABAIGĄ, kurioje autorius labai gražiai išdėsto apie pasaulio pabaigos tolumuosius ir artimuosius ženklus; apie Antikristų ir jo darbus. Nurodo kaip gali įvykti pasaulio galas; kur kaip ir kada kelsis numirėliai ir stos į Visuotinį Teismą; kaip užsiliepsnos pasaulis ir tt.

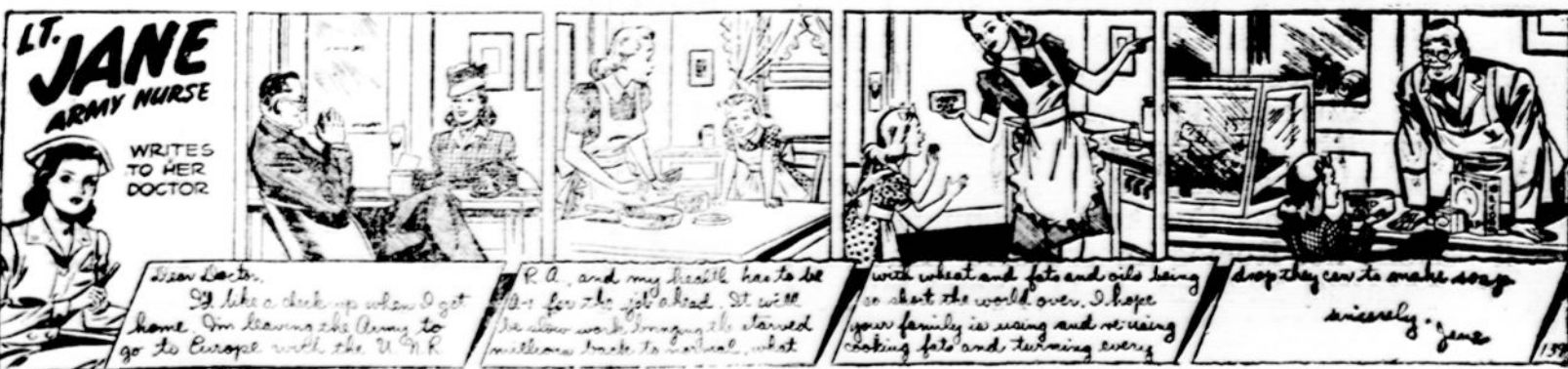
Užsisakant knygą, laiško nėra reikalo rašyti, tik išpildykite žemiau paduotą kūponą, prisiųskite su \$4.00 "DARBININKUI", 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. ir tuojau gausite "ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI", o vėliau PRANAŠYSTĖS knygą.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:

Šiuomi siunčiu \$4.00 ir prašau prisiųsti "ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI KNYGĄ" ir kai bus baigta spausdinti, kaip priedą — PRANAŠYSTĖS APIE PASAULIO PABAIGĄ".

Vardas

Adresas

Ką Mes Pergyvenome Arkliais Bėgdami Per Vokietiją

Pradžia 4-tame pusl.

jau kvėpuoti. "Tėviške, tu buvai man viskas, tu buvai mano svajonių alfa ir omega, o dabar..."

Grįždamas atgal visomis jėgomis myniau dviračio pedalus, nes man rodėsi, kad paskui vėjasi kažkokios baisios šmėklos, vampyrai, kurie nori paviję išgerti ir mano kraują, sunaikinti mane kaip ir mano tėviškę.

Panemunėje išgyvenom ligi spalio 9-tos. Nuolat reikėjo slapstytis nuo darbininkus gaudančių kareivių, kuriems kartą ir aš buvau pakliuvęs. Mačiau kolonoj žygiuodamas, kaip lauko žandarai trupino lazdas į nieko nekaltų lietuvių pečius, mačiau, kaip atplėšę nuo verkiančios šeimos tėvą išstumdavo iš kiemo ir nusivarydavo prie nežinia žygiuojančios ir nuolat mušamos ir spardomos kolonos. Kartą ir mane norėjo sušaudyti, nes įtarė, kad aš, kaip vertėjas, perspėjau žmones, kad slėptųsi ir raginu bėgti. Bet išsiaiškinau šiaip taip ir vietoj sušaudymo lazda išmėgino tik mano pečių tvirtumą. Laimingas jaučiausi, kada sutikęs jų viršininką - karininką dokumentaliai įrodžiau, kad aš esu studentas, turiu leidimą vykti Vokietijon studijuoti, ir kada jis mane paleido, o vėliau sužinojau, kad ta kolona, kurioje aš žygiavau, buvo nuvaryta į niekeno žemę, kur naktimis prie pat bolševikų apkasų turėdavo pinti vielų užtvaras ir iš kurių dauguma žuvo nuo šūvių ar rankinių granatų.

SUDIEV, LIETUVA!

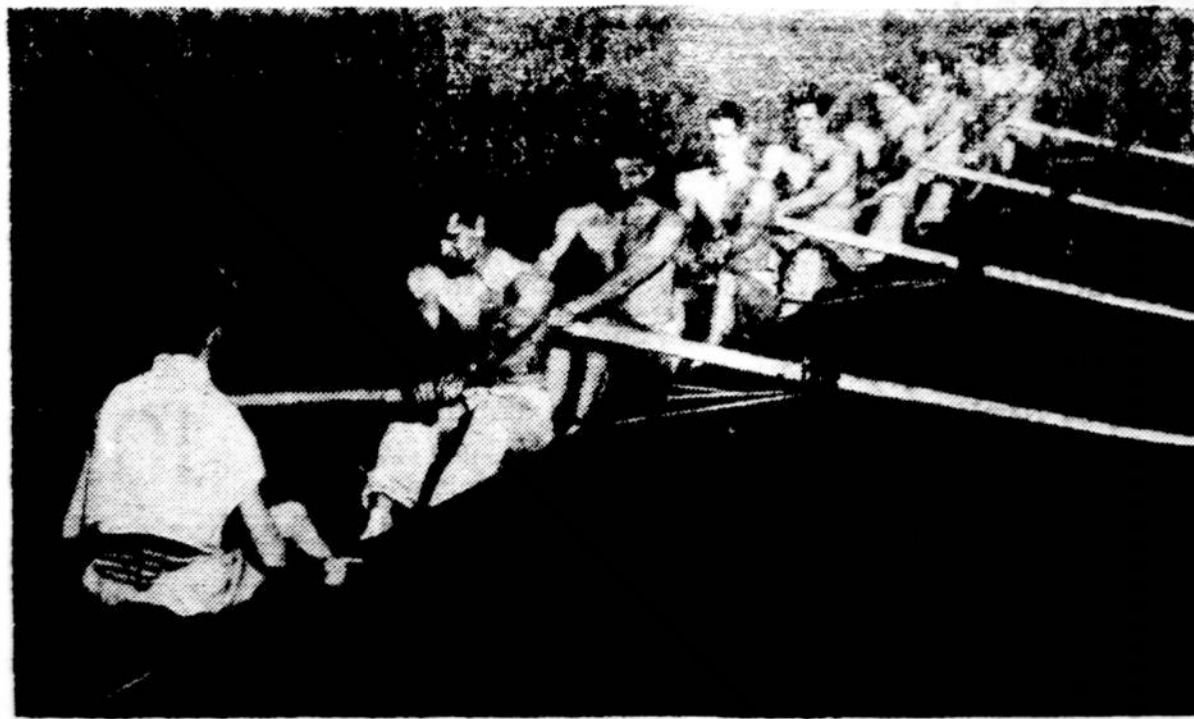
Liktis Lietuvoj ir čia su-tikti bolševikus jau niekas negalvojom. Bėgti Vokietijon buvo visų tvirtai nuspręsta, tik vis dar delse-me norėdami kaip galima ilgiau pagyventi tėvynėje. Tikėjom, kad išbėgus nieko gero mūsų nelaukia, nes vokiečius per daug gerai pažinojom, tačiau visi,

turėjome vilties, kad ka-ras greitai baigsis, Vokie-tija žlugs, o mes išbėgę pa-sistengsime pasiekti ame-rikonų ar anglų frontą ir ten jau tikrai neprąžsim. O kada jie išvaudos mūsų šalį — grįšim tėvynėn. Taip pat pilnai buvom įsi-tikinę, kad ligi to išvadavi-mo reikės laukti ne ilgiau tris - penkis mėnesius to-dėl daugelį geresnių daiktų ir rūbų užkasėm žemė-jė, kad ten jie ramiai galė-tų sulaukti grįžtančių sa-vininkų.

Pagaliau spalio 7-tą vėl prašneko frontas. 8-tą bolševikai jau buvo Jurbarkė. Svediniai pradėjo kristi nuolatos ir mūsų pusėje. Vokiečiai netvarkingai traukėsi. Išsirengė jų kryptimi ir mes. Tai buvo nepamiršamas spalio 9-kiemo ir nusivarydavo prie nežinia žygiuojančios ir nuolat mušamos ir spardomos kolonos. Kartą ir mane norėjo sušaudyti, nes įtarė, kad aš, kaip vertėjas, perspėjau žmones, kad slėptųsi ir raginu bėgti. Bet išsiaiškinau šiaip taip ir vietoj sušaudymo lazda išmėgino tik mano pečių tvirtumą. Laimingas jaučiausi, kada sutikęs jų viršininką - karininką dokumentaliai įrodžiau, kad aš esu studentas, turiu leidimą vykti Vokietijon studijuoti, ir kada jis mane paleido, o vėliau sužinojau, kad ta kolona, kurioje aš žygiavau, buvo nuvaryta į niekeno žemę, kur naktimis prie pat bolševikų apkasų turėdavo pinti vielų užtvaras ir iš kurių dauguma žuvo nuo šūvių ar rankinių granatų.

Dvynukai susitiko po 30 metų. Kai jie buvo vos penkių mėn. juos pasiėmė artimieji auginti vieną į Čikagą, o antrą į Kaliforniją. Ir štai karui užsibaigus likimas juodu suvedė Richmond, Kalifornijoje. Tai broliško džiaugsmo momentas! Jūdvių pavardės — Marine Sgt. James G. Pappilias, (kairė), ir buvęs armijos Sgt. John William Nikolas.

Pavasario sportas čia pat. Vaizdas parodo Wisconsin Universiteto studentus praktikuojančius irklavime.

Smėlio Namelis

Vėl kaip sapnas, kaip pasaka liejasi Nesena ir šviesi praeitis —
— O, mažute žaidimų mergele,
Ten prie upės mūs smėlio namelį,
Ak, sugriovė berniukai piktai...

Vai, atsimenu — verkėme, pykom...
Ir vėl statėm sodybas naujas.
Tai buvai tu truputį padykus
Ir sakei — būki mano jaunikis,
Čia iškelsim šaunias vestuves...

O, mažute žaidimų mergele,
Tave mielą regiu praeity...
Ak, tą puikųjį mūsų namelį
Akmenėlių ir upės smiltelių
Mūs draugai jau sugriovė piktai —

B. S-nas

diev, tėvyne! Mes mylėjo-me tave kaip tikrą motiną, bet mes šiandien bejėgiai pasipriešinti tavo kūnu slenkanciam raudonui ma-rui, kuris, liks prie tavęs ir mus pačius prarytų. Su-diev, tėvyne, sudiev lai-mingos dienos, graži pra-eitis! Mes važiuojam į tamsią nežinią, į priešų ša-lį ir vistik tikime, kad ten, mums bus geriau, ne-gu raudonojoje "tėvynėje". O ten toliau, link tėviškes melynus dangaus skliau-tus rėmė milžiniškos juo-dų dūmų kolonos, krio-kė pragaras.

Na, ir prasidėjo klajok-lių gyvenimas, kelionė per Rytprūsius, kelionė su bai-me, nes prie kiekvieno miestelio jaunus vyrus ir moteris nusoddydavo nuo vežimų ir pasilikdavo kas-ti apkasų. Iš pradžių ke-liauti buvo gana gerai, nes pasienio vokiečiai buvo jau senai pabėgę, taigi tuščiuose namuose neka-s tavo nieko nei nakvynė, nei pašaras, tačiau pava-žiavus toliau, beveik visą laiką reikėjo miegoti veži-muose, o pašaro buvo ga-lima išsipašyti tik iš ū-kiuose dirbančių prancū-zų ar belgų belaisvių, bet jokiū būdu ne iš pačių ūki-ninkų. Kadangi maisto pa-kankamai turėjome veži-muose — tuo reikalu ne-reikėjo rūpintis. Taip su į-vairiais nuotykiiais važiuo-dami lapkričio 7-tą pasie-kėme Heilsbergą, kur ligi tol į mane žiūrėjusi laimė užsimerkė, ir aš buvau iš-kilmingai nusodytas nuo vežimo, ir nieko negelbėjo mano aiškinimasis, nei į-vairūs dokumentai, nei gydytojų pažymėjimai, kad esu džiovininkas ir ne-galiu dirbti sunkių fizinių darbų, nieko nežiūrint per tris minutes, vos spėjęs nuo vežimo pasiimti paltą ir atsiseikinti su tėvais (sesuo buvo pasislėpusi), buvau stumte nustumtas į kažkokį užmiesčio tvartą ir ten perduotas kitai sargybai. Tvarte pamačiau šiaudų guolius, bet nė vie-no žmogaus. Supratau,

kad esu atvartytas į apka-sų kasimo vergiją, ir kad visi kiti dabar išėję dar-ban. Atsisėdau ant šiaudų ryšulio ir, Dieve, kaip man baisu pasidarė. Atskirtas nuo šeimos ir pats niekad savo gyvenime nedirbęs fi-zinio darbo — ar ilgai iš-tversiu. Baugios mintys kamavo ligi vakaro. Tik sutemus grįžo darbo ver-gai, tarp kurių, savo nu-stebimui, radau ne tik daug pažįstamų, bet net draugų. Išdalino skurdžią vakarienę, t. y. pietus ir vakarienę, nes kaip vėliau patyriau, maistą dalindavo tik du kart į dieną — rytą kava, vakarienei sriu-ba. Jeigu tą biau rūj iš bul-vių ir runkelių išvirtą skystį galima tokiu este-tišku vardu pavadinti. Ka-dangi neturėjau "indų", gavau palaukti kol kiti pa-valgys, o tik po to para-gavau to kulinarinio "še-devro". To paragavimo ir užteko, nes antrą šaukštą prinešus prie burnos kū-nas visomis savo lastelė-mis pareiškė griežtą pro-testą prieš tokius "dalika-tesus", ir aš taip pasipur-čiau, kad apsiliejau kelius. Vėliau aš negalėjau pats suprasti, kaip aš galėjau piktintis, nes tos sriubos ištisą dieną padirbus, bū-davo nepaprastai skanios. Kol pavalgėme jau visai sutemo. Dar truputiuką šnektelėjom su rastais pa-žįstamais, o kai atėjom tvartan nakvinės ten buvo visiškai tamsu. Visur pil-na miegančių. Kiti pripra-tę prie tokios tvarkos ir tamsoje per miegančių galvas ir kojas nuėjo to-liau į savo "lovas", o aš, bijodamas savo kaustytais batais eidamas papildyti žmogūdybę, radau tru-putį laisvos vietos čia pat prie durų ir atsiguliau. Kairėje gulėjo kažkoks vyras, kurio kojos per naktį barbeno į mano krū-tinę, o apsvirtus ant ki-tos pusės — į nugarą de-šinėje kažkas iš moteriš-kos giminės, nes naktį ke-liskart per miegus kažką taip gaudžiai šnekojo. Vi-

są naktį neužmigau. Gir-dėjau su knarkimu besi-mašančius dūsavimus, sargybinio žingsnius kie-me. Galvoj raizgėsi milio-nai minčių, ateitis atrodė galsi, nes vakare pasako-jo, kad pabėgti iš čia be-veik neįmanoma, o be to rūpėjo tėvai, kurie be abe-jo skaudžiai pergyvena to-kių mano atsiskyrimą. Dar tik švito, kai atsidarė du-rys ir sargybinis baisyu balsu suriko: "Aufstehen!" Kadangi aš gulėjau apsi-rengęs, tai kol kiti silpno-je liktarnos šviesoje ren-gėsi, turėjau laiko šį žadi-nimą palyginti su motinos žadintimu tėviškėje ir be to nustebau, kad čia beveik didesnė pusė buvo moterų, kurias, apsiavusias vyriš-komis kareiviškomis kel-nėmis, vakar visas palai-kiau vyrais. Iš tuščių konservų dėžutės išgėręs kavą ir suvalgęs visos die-nos duonos davinį stojau į rikiuotę ir aš. Gavau kas-tuvą ir apie 15-kos sargy-binių lydimi ilgą, virš 300 žmonių koloną išgyviavom į auštančius rytus. Buvo 10 minučių prieš penkias.

PRIE APKASŲ

Taip ir pradėjau pirmą kartą savo gyvenime ran-komis užsidirbti duoną, bet ar mano rankos buvo silpnos, ar duona per bran-gi, nes per tuos porą mė-nesių nė karto nesijaučiau sotus. Viduriai nuolat birbdavo visai, savo ratu-kais, o besiskusdamas bar-zdą (o tai būdavo retai) raskdavau smarką vis smalesnį ir smalesnį. Go-tikos stilius seniau man labai patikdavo, tačiau go-tiškų linijų savo veide ne-kendiau ir bijojau.

Tautybių atžvilgiu mūsų būrys buvo gana mišrus: dauguma lietuvių, apie 60 lenkų, 19 italų, keliolika prancūzų, danų ir belgų. Tarp visų 100 su viršum moterų, kurios mums iš-metus iš apkaso žemes tu-rėdavo išlyginti. Jų darbas buvo nesunkus ir aš kas-damas vieną kartą prieš-tankinį 5-kių metrų pločio ir 3-ių gylio griovį, bene pirmą kartą savo gyvenime su pavydu pažiūrėjau į viršū dirbančias mergai-tes, kurios taip sunkiai mano išmestą ant kranto žemę, dviem kastuvo dū-žiais taip lengvai sulygina. Beveik gailinausi, kad aš ne mergeite gimiau, nors vėliau, matydamas kiek jos turi nukesti nuo sargybinų, šį savo "gailestį" griežtai atšaukiau.

O profesijų įvairumas! 3 veterinarijos gydytojai, kelios ligoninės seselės, gimnazijos ir mokyklos mokytojai, ūkininkai, tie-tės, gimnazistai, studen-tai, amatininkai, klierikai

PENNSYLVANIJOS ŽINIOS

PHILADELPHIA, PA.

"IN MEMORIAM!"

Kariui Antanui Kryžanauskui
Daug karių lietuvių kilmės su-

ir tarp jų net aštuonios lietuviškos vienuolės. Pa-matęs būtų niekad netikė-jęs, kad čia dauguma tar-nautojų - inteligentų, nes iš pažūros visi atrodė vie-nodais skurdžiais, dris-kišiais, medinėmis klumpė-mis, skudurais apvynio-tomis kojomis.

Tėvai, negalėdami prie-manęs prieti, išvažiavo tolyn į vakarus ir nuolat man parašydavo. Sesuo važiavo kartu su jais. Pa-važiavę žadėjo susirasti vietą, kur galėtų žiemą praleisti ir įsigyti pastovų adresą, kad ir aš jiems ga-lėčiau parašyti laiškus, ne tik jie man. O be to pradėjo šalti, važiavimas toliau pasidarė neįmanomas, ir man bekasant dažnai su-šaldavo rankos. Pirstinių nebuvau pasiėmęs, taigi vieną dieną nupioviau pal-to skvernus, ir iš jų viena lietuviškas pasiūvo kažką panašaus į pirštines. Da-bar turėjau modernišką, apskritais skvernais pal-tą ir rankos daugiau nesalo, o už tai mažiau rėkdavo ir mušdavo prižiūrėtojai, nes jau nereikėjo sustojus at-tirti pabalusius pirstus.

Visą miestą ir apylin-kės kaimus apkasėme ke-liomis eilėmis apkasų, į-taisėme kulkosvaidžių liz-dus, ir tik gruodžio 12-tą palikom Heilsbergą ir pės-ti rikiuotėje atžygiavome į Mehlsack'ą. Čia gavome du tvartus, bet aš pakliu-vau į avių tvartą, kur pasi-utusiasia biauariai dvokė, nors juokdamies draugai sakė, kad toks kvapas e-sas geriausias vaistas nuo džiuvos ir be to labai ge-rai veikia balso stygas — gryninąs balsą. Čia padir-bęs kurį laiką gavau iš tė-vų laišką su jų adresu. Su-stoję Mewėje, kur arkliais vežą iš stoties į miestą pre-kes, malkas ir tt. Rašė, kad gyvenimas pakencia-mas ir ragino mane, kad ir aš kaip nors juos pasiek-čiau. Pradėjau galvoti a-pie pabėgimą. Eidamas kasti kiekvieną kartą neš-davausi su savimi visus savo daiktus (kišenėse!), kad pasitaikius progai ga-lėčiau nerti.

(Bus daugiau)

grįžo namon, kariavusių Afri-koje — Europoje ir tolimajame Pacifike prieš japonus. Bet gerb. viengėnčių Antano ir O-nos Kryžanauskų sūnaus kario Antano Kryžanausko kaip nėra, taip nėra — kalbama, kad tur būt jis žuvo kautinėje su japo-nais. Tad paskiausioju laiku už jo vėlę atlaikytos ir šv. mi-šios Sv. Jurgio par. bažnyčioje.

Tad ir aš, kaip Kryžanauskų šeimos ilgametis pažįstamas ir bičiulis, jiems pareiškiu viešą užuojautą, o kreipdamasis dvasia link jauno Antano Kryžanausko, sakau: "Requiescat in pace!" ir "In memoriam aeter-num!" Nors... nors man nuo-jauta ir kugždena, kad jis yra dar gyvas, bet tik kur nors už-klėdęs tarp beskaitlinės daugy-bės salų, salelių.

Kazys Vidikauskas.

MOTINŲ GARBĖI

Pastaruoju laiku teko sužino-ti, kad jaunas lietuvių "Memo-ries of Lithuania" radio valan-dos direktorius Jack'as J. Stu-kas, gyvenąs 429 Walnut St., Newark'e 5, N. J. ruošia labai puikią koncerto programą pa-garbai motinų — Motinos Die-noje, 12-tą gegužės.

Kalbama, kad jis į tą koncer-to programą yra pakvietęs ir vietinį mūsų įstabų berniuką-smuikorių garbės kapitoną. Tadą Kuligovskį. Kuriam mūsų vietinis Kardinolas Dougherty, labai įkainuodamas jo uolia vei-klą pardavinėjime Amerikos ka-ro bonų, yra atsiuntęs savo ran-ka rašytą tokio turinio laišką:

"To our young Captain Teddy J. Kuligovski Champion Bond Seller and winner of hearts with a blessing from D. Card. Dougherty Abp. of Phila."

Tuo pačiu kartu jam atsiuntė ir labai gražų medalį.

Beje, Amerikos Veteranų Le-giono (Newarko) skyrius žada Taduką dar ten papuošti meda-liu. Rašant jam reikia adresuoti: Capt. Teddy J. Kuligovski, 527 Tyson Ave., Phila., 11. PA.

Ižymios Veikėjos Balsas

Pastaruoju laiku čia iš gar-siosios "Soutsaidės" Richmondo senam plunksnagraužai rašyda-ma laišką panelė Ona Ungurai-tė, mūsų ilgametė veikėja, tarp kitko, ir šiaip išsireiškia:

Tai vis nepailsti rašinėti apie kitus. Kazui Dryžai mirus, tai nēr kam daugiau rašyti iš mū-sų parapijos. Kunigas Raila ra-šo tik į "Ameriką".

Zemaičiai... kaip jų man gaila, kad atsiskyrė nuo mūsų. Ir taip mažai yra darbuotojų iš ateivių. Pamažu ir visi išnyksime iš šios žemės...

XX.

Amerikietis Dr. Frank N. Freeman, moksli-ninkas iš Kalifornijos universiteto, nuvykęs į Japoniją studijuoja ten dėstomą mokslą ir žaidi-mus.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

WORCESTER, MASS.

Sv. Kazimiero Parapija

Ivairumai

Moteryų Sąjoga 5 kp. gražiai darbuojasi naujų narių vauje. Sumanyta energingos vedėjos, ponios Genovaitės Kaneb, kiekvieną susirinkimą sudaroma nauja programėlė.

Pastarame susirinkime, balandžio 1 d., buvo rodomi įdomūs paveikslai iš Chamber of Commerce. Prisirašė dvi naujos narės — p. Domicelė Adamskienė ir p. Margareta Zemaitienė ir atsilankė kelios naujos kandidatės, kurios paėmė aplikacijas. Tenka pasidžiaugti naujos valdybos sumanumu ir darbuote. Sekančiame susirinkime, bus lenktynių pardavimas ir užkandžiai. Kviečiamos narės atsivesti naujų kandidatų.

Socialis klubas turėjo centinį kermosių 3 d. balandžio buvo skaitlingas ir dovanomis gausus. Valdybos narės stropiai darbavosi tame rengime. Balandžio 10 d. turėjo savo susirinkimą, kuriame skaitytas laiškas R. K. Susiv. 41 kp., kviečiant prisidėti prie rengiamo baltaus, minint auksinio kuopos gyvavimo. Nutarta prisidėti dalyvavimu ir auka.

Balandžio 9 d. įvyko susirinkimas veteranų atminčiai paminklo reikalui. Paaškęs dalykų stoviui, nutarta kviesti visas draugas, kad išrinktų nors po penkis atstovus ir turėti iškilmes laike pašventinimo. Nutarta suruošti veteranus pagerbti puotą.

Tą patį vakarą įvyko BALF 25 skyriaus susirinkimas. Nutarta atgaivinti veikimą ir laikyti susirinkimus trečią pirmadienį kiekvieną mėnesį.

Paskutiniu laiku išsiųsta 5 dėžės drabužių: dvi dėžės naujų ir kitos vartotų. Siuvimo darbas bus palaikomas kiekvieną ketvirtadienio vakarą. Kirpimas ir siuvimas atliekamas namuose. Taigi proga visoms prisidėti prie šio labdarinio darbo, sušelpiant vargstančius išvietintus lietuvius.

Su-ja.

BROCKTON, MASS.

Kovo 25 d. iškilmingai palaidotas iš šv. Roko lietuvių par. bažnyčios, Kalvarijos kapinėse, ilgametis tos kolonijos gyventojas a. a. Antanas Petras Trakinis. Velionis buvo pavyzdingas katalikas. Jo žmona, rodosi, yra mirusi prieš porą metų. Pp. Trakiniai išauklėjo gražią sėmą. Mirdamas paliko dideliame nuliūdime dukteris: Mrs. Frances Couble, Mrs. Eva Budreckienę (daktaro žmoną), Mrs. Louise Savickienę, Mrs. Tessie Corcoran ir žentus.

Rap.

Jėzaus Vardo Draugija Veikia. — Sekmadienį, balandžio 14 d., šv. Roko par. Jėzaus Vardo Draugijos nariai — vyrai "in corpore" ėjo prie Dievo Stalo. Iš tikrųjų, tai gražus įspūdis, kada pora šimtų vyrų maršuoja, priimti šv. Komuniją.

5:15 val. p.p. šios draugijos dvasios vadas kun. J. Petrauskas atlaikė pamaldas, o po pamaldų salėje įvyko prakalbos. Kalbėjo karo kapelionai: vienas anglas ir du lietuviai: kun. J. Daunis ir kun. J. Padvauskas. Buvo įdomu pasiklausyti ką jie yra patyrę karo lauke ir bendrai kariuomenėje.

Naujos Bažnyčios Fondas Auga. — Iki balandžio 14 d. į naujos bažnyčios statymo fondą jau sudėta \$27,033.53. Tai graži pinigų suma, sudėta į trumpą laiką. Brocktoniečiai, valio!

Jaunieji Baigia Sugrįžti. — Kiek teko sužinoti, Brocktono lietuviai jaunuoliai, kurie tarnavo Dėdės Samo karo jėgose, jau baigia grįžti namo. Spėjama, kad jau sugrįžo apie 95 nuos. Tarnavo virš 350. Zuvusių 12.

Serga Bronius Bartkevičius. Jau kelinta savaitę serga Bronius Bartkevičius, kuris prieš trejetą mėnesių grįžo iš Pacifiko. Jis ir jo mamytė Marijona Bartkevičienė yra LDS 2-ros kp. nariai ir nuosirdūs "Darbininko" rėmėjai. Linkime greitai sveikti.

Rengiasi Moterystėn. — Pranas Monkevičius rengiasi susituokti su Evelina Akstinaite, kuri yra Brocktono pažiba meno srityje. Ji yra gera dainininkė ir puiki vaidintoja. Geriausio pasisekimo.

Taipgi Juozas Daugirda veda Livia M. Camillone ir Edward Braley — Emilę Grižaitę. Pasisekimo!

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

MARIANAPOLIS

Balandžio 12 d., šv. Kazimiero par., Worcester, Mass., įvyko TT. Marijonų Rėmėjų susirinkimas. Susirinkimas puikiai įvyko. Žmonių atsilankė labai daug. T.T. Marijonų rėmėjų Dvasios Vadas kun. dr. Vincas Andriuska, MIC., atsilankęs pasakė kalbą ir ragino susirinkusius toliau dirbti ir organizuoti veikti siekdami savo organizacijos tikslą: padėti Marianapolio išlaikyti ir gyvuliuoti.

Valdyba apsiėmė pasidaryti dėl įvykstančio rengimo gegužės 24 dieną. Tikimės, kad rėmėjai irgi padės skyrus valdybai prie šio rengimo.

Bet svarbesnis susirinkimo pasikalbėjimas ir suorganizavimas tai buvo dėl liepos 4-to dienos, įvykstančio Marianapolio didysis Lietuvių Dienos išvažiavimas — PIKNIKAS. Pikniko darbininkai ir pati komisija visu uolumu pasiryžo imtis darbo, net pasisamdyti busas į pikniką atvažiuoti. Į darbininkų komisiją įeina: Ridikienė, Giraitienė, Banienė, Šliorienė, Šimanskienė, Jurgelionienė, Landžiuvienė, Kundrotienė, Markūnienė, Maleckienė, Uzdavinienė, Valukevičienė, Volungevičienė, Kašėta, Lengvinas ir Augustinavičius.

Šv. Petro par., So. Bostone, rėmėjų susirinkimas įvyko Vėbų sekmadienį. Visu stropumu ruošiamasi prie rengimo, Marianapolio studentų vaidinimo, gegužės 5 d., 7 val. vakare. Skyrius irgi pritarė ir pasiryžė stropiai remti pikniką ir per išvažiavimą padirbėti. Pikniko rengimo komisija buvo išrinkta iš šių asmenų: Vasylienė, Alfonsas Sanda, Karčiuskienė, Brauzuskas, Brazauskienė, Sandienė, Majauskaitė, Mareckienė, Kilmonytė ir Šmigelskienė.

Labai džiugu yra pranešti, kad Kolegijos alumnai irgi pradėjo savo įstaigas atjausti ir į Rėmėjų susirinkimus atsilankyti. Į naują išrinktą valdybą, vice pirmininku buvo išrinktas Alfonsas Sanda. Sveikiname savo Alumną ir linkime, kad kiti alumnai kitų parapijų pasektų jo pavyzdį ir kuomet bus šaukiama TT. Marijonų Rėmėjų susirinkimai, kad jie irgi atsilankytų ir prisidėtų. Džiaugiamės bendrai visų skyrių nusiteikimu pasidaryti ir prisiruošti prie pikniko.

HARRISON-KEARNY, N. J.

H. Kazlauskaitė iš Kearny, N. J. dėkoja visiems giminėms ir pažįstamiems, kurie atsilankė į jos vestuvių "Shower", kovo 30, praėjo. Žmonių atsilankė labai ir apdovanojo ją gražiomis dovanėlėmis. Taip pat taria aciu visoms darbininkėms, kurios prisidėjo prie šio vakaro surengimo.

Helena ir Juozas Jankauskai susilaukė sūnelio, kuris bus krikštytas Vėlykų dienoje vardu Edvardas Jeronimas.

p. Jankauskienė yra "Ladies Service Aid" pirmininkė per kelis metus ir įjymi darbininkė Raudonojo Kryžiaus Lietuvių skyriaus.

Moteryų Marijos Sodalicija pardavinėja tiketus po 10c. arba 3 už 25c., dėl radio. Visas pelnas bus dėl mūsų parapijos Pranciškiečių Seserų.

Kviečiame visus parapijiečius pirkti tiketus ir paremti mūsų Seseles.

Šv. Onos draugijos susirinkimas įvyko balandžio 9 dieną. Nutarė laikyti susirinkimus kas paskutinį antradienį mėnesio, 8 val. vakare.

Ši draugija nupirko maisto už \$152.00 ir išsiuntė vargstančioms lietuvioms Europoje. Taria aciu visoms narėms ir kitoms, kurie paaukavo šiam tikslui.

Bažnytinis choras surengė kortavimo ir Bingo vakarą balandžio 7 dieną, šv. Vardo dr. salėje. Dėkoja visiems už atsilankymą ir parėmimą.

Šv. Vardo draugijos nariai bendrai priėmė šv. Komunijos balandžio 7 dieną laike 8 valandos mišių.

Po mišių buvo bendri pusryčiai draugijos salėje. A.E.S.

WATERBURY, CONN.

Marijonų Rėmėjų Veikla

Sekmadienį, balandžio 7 d., įvyko metinis Marijonų Rėmėjų susirinkimas, šv. Juozapo par. mokyklos kambaryje. Susirinkimą atidarė panelė Jadvyga Stulginskaitė, būvusi pirmininkė Labor Day, Marianapoly, kun. Dr. Jono Navicko, MIC. mirimo sukaktyje, kad nors tuomi pakė. Maldą atkalbėjo kun. Vincas Andriuska, MIC., Rėmėjų Centro Dvasios Vadas. Jis taip gi vedė ir susirinkimą, pabrėždamas Marijonų reikalus bei numatomus darbus. Į susirinkimą atsilankė apie 50 žmonių. Daugelis įsirašė rėmėjais.

1946 m. išrinkta nauja valdyba: pirm. — Petras Jokubauskas; vice-pirm. — Magdalena Karinauskienė; rašt. — Marė Fortier; išdin. — Jonas Girdušauskas.

Naujai valdybai pavesta rūpintis teatru ir koncertu Motinos dienoje. Veikalą suvaidins "Lietuvos Žemė" Marianapolio Studentai, vad. kun. Juozui Dambraskui, M.I.C. Šįmet yra rengiama "Lietuvių Diena", liepos 4-tą d., Marianapolyje Taigi Waterbury turės savo stalą. Šiam darbui išrinkta komisija iš sekančių narių: Ona Stankevičienė, Elžbieta Morkevičienė, Magdalena Karinauskienė, Ona Gorklienė, Jonas ir Ona Girdžiaskai, Jonas Šambaris, Petras Jokubauskas, Elžbieta Mataliunienė, Ieva ir Vincas Matusevičiai iš Oakville, Conn.

Šiuo reikalui įvyks Marianapoly visų kolonijų komisijų narių susirinkimas, gegužės 30 d. Kas norėsite važiuoti "busais", tai galėsite užsiregistruoti pas Petrą Jokubauską.

Pamaldos įvyks šįmet prie Liurdo šventovės 11-tą val. r.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

KONCERTAS

SEKMADIENI!

Gegužės - May 19, 1946 JORDAN HALL

Huntington Ave., Kampas Gainsborough St., Boston, Mass.

3:30 valandą po pietų.

Šį koncertą ruošia Lietuvių Darbininkų radio programa, kurios Tamstos klausotės jau dvylikti metai kiekvieną šeštadienį nuo 1:15 iki 2:15 val. po pietų iš WESX stoties, Salem, Mass.

VIKTORAS BENDERIS,

įžymus lietuvis tenoras, radio, koncertų, operos žvaigždė, dainavęs Europoje ir Amerikoje. Dabar jis dainuoja "SHOWBOAT" perstatyme, new York City, dainuos koncerte.

Vieną kartą į metus ruošiamame koncerte, kad duoti progą Gerbiameiems šios radio programos rėmėjams sueiti į vieną vietą ir pasiklausyti mūsų įžymiųjų artistų dainavimo. Mūsų tikslas suruošti tikrą meno puotą ir išreklamuoti lietuvių vardą anglų spaudoje.

Einar Hansen, smuikininkas-virtuozas, Boston Symphony Orkestros narys, taip pat sutiko dalyvauti šio koncerto programoje.

Kviečiame visus iš anksto įsigyti tiketus. Tikietų kainos: \$1.20, \$1.80 ir \$2.40, priskaitant valdžios taksas. Užsisakykite pas pardavėjus, **Darbininko ir Radio Ofisuose**, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SOUTH Boston 2680 arba NORwood 1449. Kviečiame įsirašyti radio ir koncerto rėmėjais, prisijusdami dovanėles radio programą paremti.

Visus nuoširdžius radio programos ir koncerto prietelius ir rėmėjus kviečiame dalyvauti koncerte.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas "VYTIS"

"VYTIS" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiai paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

"VYTIS" rasi žinių iš viso pasaulio. "VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTIS" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų serienis ir jauniems. "VYTIS" redaguoja įžymus ir patyrę redaktoriai Ignas Sakalas ir "VYCIU" bendradarbiauja jo sukvieisti įžymiausi literatai.

TAD, padarykite šūki: "Tenelė, ka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytu "VYTIES". Visi skaitykite "VYTIS".

"VYTIES" kaina metams tik \$3.00.

"VYTIS"

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys

"VAI LĖKITE DAINOS"

Paruošė Kun. J. Dabryla
Papildytą Rinkinį Išleido
KUN. P. M. JURAS

Knyga turi 220 puslapių, nedidelio — maldaknygės formato. Labai paranku kišenėje nešioti. Joje telpo 233 gražiausios dainos. Kaina 75c. Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston 27, Mass.

AMERICAN RED CROSS

Gavėnios Knygutė — "ŠTAI ŽMOGUS"

Senai Amerikos lietuviai katalikai pageidavo įsigyti "Gavėnios Knygutę", kurios iki šiol neturėjome. Bet tą spragą užpildė kun. J. Vaitiekūnas iš Providence, R. I., perspausdindamas Tėvo V. Mrovinso, S. J. Gavėnios Knygutę — ŠTAI ŽMOGUS. Šiai knygutėi įvadą parašė, nurodymas kaip ją naudotis, J. E. Vyskupas P. Būčys, M.I.C.

Kristaus kančios apmąstymai taip lengvai ir suprantamai parašyti, kad gali naudotis seni ir jauni. Knygutė nedidelė — maldaknygės formato; 208 pusl., odos imitacijos aparais su aukso raidėmis užrašū. Kaina tik \$2.00. Užsakymus siunčiant nereikia laišką rašyti, tik įdėkite į konvertą kuponą su \$2.00 ir siųskite:

"DARBININKAS"

366 West Broadway, South Boston 27, Mass.

Siųsiu siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti man..... egzempliorių "Gavėnios Knygutę".

Vardas.....

Adresas.....

SOINIZ SĖNILEIA

ŽINUTĖS

Gera Naujiena. Vienas gabiųjų U.S.A. Kongreso narių, Alvin E. O'Konski kalbės Bostono lietuvių bendrume susirinkime, liepos 4 d., 1946, So. Bostono High School salėje.

Liepos 4 d., apvaikščiojimo reikalais įvyks Bostono lietuvių masinis susirinkimas, bažnytinėje salėje, bal. 26 d., penktadienį, 8 v. v. Čia kalbės svečias Lietuvos pabėgėlis Jurgis Savaitis, rengimo komisijos pirmininkas adv. Kazys Kalinauskas ir adv. J. Grigalius, A.L.T. narys. Prašome visų susirinkti į šį svarbų prirengiamąjį masinį bendrą lietuvių susirinkimą.

Aukos. N. N. aukavo \$32. mokyklos fondan. Ieva Jankauskienė paaukavo didžiulę Velykų žvakę ir Didžiojo Seštadienio trirankę žvakę.

Bažnyčios taisos fondan aukavo po \$100: Antanas - Agota Švedai, Ona Petrušytė, Mikalė Ilkevičiūtė, Ignas - Ona - Leokadija Čekanauskai, Antanas - Ona Vengrai, aukavo \$50., Marė Bandalevičienė \$5. Ačiū.

Trečiadienį, 7:30 v. v., bus laikomos Sv. Teresės novenos ir Trečinių pamaldos.

DAKTARAI

Tel. TROWbridge 6330

I. Repshis, M. D.

(REPŠYS)

Lietuviai Gydytojai
278 HARVARD STREET
Kampas Inman art. Central St.
CAMBRIDGE, MASS.
Vilko Valandos 2-4 ir 6-8

RUS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Casper's Beauty Salon
JEWELRY and GIFTS

738 & 740 E. Broadway
SO. BOSTON, MASS. — Tel. SOU 4645

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai.
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užėiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS,
Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus. užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway,

South Boston, Mass.

Route 12, (važiuojant į Thompson, Conn.), Auburn, Mass. Atsilankymo proga įstojo į "Vytis ir Ereliis" Garbės Rėmėjus, aukodamas knygos fondan \$10.00 ir Baltijos Universitetui užsakė 1 egz. Naują Testamentą.

Ketvirtadienį "Darbininke" lankėsi Tėvai Pranciškonai, kurie ką tik atvyko iš Italijos, būtent: Tėvas Dr. Leonardas Andriekus, Tėvas Modestas Stepaits ir Tėvas Barnabas Mikalauskas. Tėvas Dr. Viktoras Čirdžiūnas taipgi iš Italijos atvykęs pasiliko keletai dienų Elizabeth, N. J., padėti šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijoje, ap rūpinti lietuvių dvasinius reikalus.

Su jais į "Darbininką" buvo atvykęs Lietuvos Pranciškonų Vyresnysis Tėvas Justinas Vaškys ir kun. Antanas Kacevičius iš Providence, R. I.

Tą dieną lankėsi Tėvas Pranciškus Aukštikalnis, S. J., "Žvaigždės" administratorius. Taipgi lankėsi Ona Smilgienė iš Arlington, Mass. ir Antaneta Malinauskienė iš Cambridge, Mass. Atsilankymo proga, abi viešnios kalendoriaus fondan aukėjo po \$1.00.

LDS 1-mos KUOPOS
SUSIRINKIMAS

Įvykis penktadienį, 8:30 val. vakare, "Darbininke". Susirinkimas bus visiškai trumpas. Bus išrinkti delegatai į LDS Naujos Anglijos Apskričio Suvažiavimą, kuris įvyks sekmadienį, balandžio 28, Cambridge, Mass.

Kviečiami nariai užėti pasitarti ir gerų sumanymų įnešti. Valdyba.

SUSILAUKĖ SŪNAUS

Pp. Aleksandras ir Ona Ivaškai, gyv. 440 6th St., So. Bostone, balandžio 17 d., susilaukė sūnaus. Motina ir sūnus žymiai sveiksta Carney ligoninėje. Sveikiname!

PADEKA

Visiems Amerikos lietuviams aukojusiems išvietintiems Europoje tautiečiams aukas pinigais ir rūbais, kurių dalį gavau ir aš, būdamas kritiškoje padėtyje Paryžiuje, per Paryžiaus Lietuviams Šelpti Komitetą, tauriu nuosirdų lietuvišką ačiū.

Vytautas Grikielis,

4 Lamberton St.,

Trenton 10, N. J.

"VYTIS IR ERELIS"
JAU SUSATYTAS

Trečiadienį, balandžio 17 d. "Darbininko" spaustuvinėje pabaigė statyti-rinkti Jono Kmito — Kun. Dr. K. Urbanavičiaus labai įdomų ir didelį — apie 500 pusl. veikalą — "VYTIS IR ERELIS". Jis bus kuokubiausias spausdinamas, kad gerb. šio veikalo Garbės Rėmėjams, Rėmėjams ir Prenumeratoriams būtų įteiktas.

PILETYBES
LIUDININKAI

Klausimas — Prašau antrų popierių. Turiu pristatyti du liudininkus. Nepažįstu jokių piliečių, kurie galėtų būti mano liudininkai. Mano žmona ir jos brolis yra Amerikos piliečiai, ar jie gali būti mano liudininkai?

Atsakymas — Žmonos brolis gali būti liudininkas. Kaikurie teismai neleidžia žmonoms būti liudininkais. Pasiteirauk apie tai. Brolio žmona, jeigu pilietė gali būti liudininkė. FLIS.

Kančia — tai didvyrių mokykla. Maironis.

Sugarless Cookies Satisfy Sweet Tooth

Cookies with a double mission are these sugarless tidbits. The MOLASSES OATMEAL COOKIE recipe has been developed by a famous testing kitchen to satisfy the sweetest tooth, and to carry the vital iron element in delicious guise. Cookie connoisseurs already have placed the iron-rich sweets high on their hit lists.

Oatmeal, with its Iron, Vitamin B, Food-Energy, and Proteins, gives significant nutritive value to the recipe. Molasses, too, is high in iron, made famous by Grandma's "spring tonic." (Sugar, absent from the recipe, has no iron at all.)

With the delicate blending of the flavors of oatmeal and molasses and the dash of cinnamon and nutmeg, savory MOLASSES OATMEAL COOKIES make the sugar shortage seem less crucial. An empty sugar bin does not, after all, mean an empty cookie jar.

Molasses Oatmeal Cookies

(Makes 4½ dozen cookies)

Time: 12 minutes Temperature: 375°
1 cup shortening 2 teaspoons cinnamon
1 cup light molasses 1½ teaspoon nutmeg
1 egg 1½ cups rolled oats (quick or
1½ cups sifted enriched flour regular, uncooked)
1½ cups salt 1½ cup chopped nuts
1½ teaspoon soda 1 cup seedless raisins
1½ teaspoon baking powder

1. Cream shortening; add molasses gradually, creaming well.
2. Beat in egg until light.
3. Sift together flour, salt, soda, baking powder and spices and add to creamed mixture.
4. Add rolled oats, nuts and raisins.
5. Chill dough in refrigerator. Shape into balls, roll in granulated sugar and place on greased baking sheet.
6. Bake in moderate oven (375° F). 12 to 15 minutes

IŠVIETINTIEMS ASMENIMS
PALENGVINTA IMIGRACIJA
Į JUNG. VALSTYBES

Valstybės Departamentas (Department of State) pranešė, kad apie kovo 1 d., 1946 m., Amerikos Konsulatui buvo įsteigti seka muose Vokietijos miestuose — Munich ir Stuttgart. Artimoj ateityj bus įsteigti Berlin, Bremen, Frankfurt ir Hamburg.

Šie konsulatai išduos pasus Amerikos piliečiams Vokietijoje ir padės jiems grįžti į Jung. Valstybes.

Konsulatui galės duoti imigracijos vizas ne-kvotiniams ir "preference" kvotai giminėms Amerikos piliečių, ir apsigyvenusių atėvių.

Jie taipgi galės išduoti imigracijos vizas pabėgėliams ir išvietintiems asmenims, dauguma iš kurių bus ne-pirmenybės kvotos grupėje.

Pagal State Department pranešimo spaudai, didžiausias skaičius išvietintų žmonių randasi netoli Munich ir Stuttgart, ir konsulatui tuose miestuose buvo pirmi pradėti tą svarbų darbą. Tie du konsulatai tuoj pradėjo duoti vizas kvalifikuotiems asmenims, kurie gyveno jų distriktuose, gruodžio 22 d., 1945 dieną, kada Prezidentas paskelbė imigracijos direktyvą. Kaip pirmiaus minėta, tikima, kad kiti trys konsulatai Amerikos okupacijos zonos (Berlin, Bremen ir Frankfurt) greitai pradės priimti išvietintų asmenų aplikacijas.

Informacijos Apie "Affidavits of Support" ir Vizų Mokestis

Valstybės Departamento pranešimas duoda svarbių informacijų apie kelis kitus dalykus.

Nurodo, pav., kad giminės arba draugai Jung. Valstybėse, kurie gali ir pasiruošę išpildyti "affidavits of support" išvietintiems asmenims — "duotų finansinę pagalbą ir užtikrinimą užlaikyti išvietintus asmenis" gali tą pra-

gali užmokėti. Patariame "money order" arba certifikatuotą čekį vardu Secretary of State, su laišku, kuris paduoda išvietinto asmens vardą, adresą, arčiausio Amerikos konsulato. Mokestis bus padėta specialėn sąskaiton, ir konsuliniam viršininkui, kurio jurisdikcijoj išvietintas asmuo gyvena bus pranešta, kad mokestis užmokėtas. FLIS.

ATVYKĘ IS EUROPOS
TREMTINIAI

Paskutiniu laiku iš Europos į Jungtines Amerikos Valstybes nuolatiniai apsigyventi atvyko: prof. Vladas Juodeika su sūnum Mindaugiu; odontologijos studentė p. Bronė Budreikaitė, kurios dėdė gyvena Cambridge, Mass. ir studentas Jurgis Savaitis, kuris apsigyveno Chicagoje. Būdami Europoje, visi jie patyrė BALF'o šelpimo darbą.

IVAIVOS SKELBIMAI

REIKALINGA Gorsetų Stitcherkos. Geros darbo sąlygos. Puiki aplinkuma. MADAME MERKIN, 26 West St., Boston, Mass. (16)

DIDELIS PASIRINKIMAS—Mes turime didelį pasirinkimą VILNONĖS MATERIJOS, tinkamos vyrams ir berniukams siūtų, kelninių, švarkų; mergaitėms ir MOTERIMS, dresių ir kotų prieinamoms kainoms.

Mes taipgi turime didelį departamentą vatinių ir rayons materijolų dėlei pamušalų, blizgių, dresių ir marškinių ir tt. Mes esame tikri, kad galime jums aptarnauti visuose reikaluose. Mums būtų malonu, kad pas mus Tamstos atsikreiptumėte:

Harry's Remnant Store,
195-199 Commercial St.,
Worcester, Mass.

Dujų Skausmai? Aitrumas? Galvą Skaudą? nuo vidurių užkietėjimo

• Nekentėk šių skausmų! Palengvink sau umai, malonai. Krantyk Feen-a-mint, apsalidintą krantomą gumą vidurių liuosavimui. Turis tuos pačius daugelio daktarų užrašomus vaistus. Milijonai jį naudoja. Imkite kaip nurodyta ir vėl jausitės puikiai. Pabandykite jį!

Imigracijos viza kainuoja \$10, už kurią sponsoris

FEEN-A-MINT 10¢

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS
PO GLOBIA MOTINOS SVC.

Pirminė — Eva Marksiene, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirminė — B. Gailiūnienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — E. Čiūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway-1864-W
Izdinė — Ona Staniulienė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Spring St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnyte, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreiptis pas protokolų raštininkę.

SV JONO EV. MI. PASALPINE
DRAUGIJOS VALDYBA

Pirminė — Juozas Svagzys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirminė — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — E. Čiūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway-1864-W
Izdinė — Ona Staniulienė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Spring St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnyte, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas 15 val. po pietų Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniką Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams

Kainos prieinamos

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave.,

Islington Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

REIKALINGA gabi moteris, turinti kaip virėja ir namuose pagelbininkė. Maža šeima. Geras atlyginimas. Atsišaukite:— Milton & Harwichport, Mass. Tel. BLUE Hills 6542. (23-26)

REIKALINGA CHAMBERMAIDS, darbas pastovus. 6 dienos savaitėje. Atsišaukite: Miss Maxfield, BEACON CHAMBERS, 19 Myrtle St., Boston. Arti State House. (23)

REIKALINGA BATH MAIDS, CHAMBERMAIDS. Atsišaukite į Housekeeperką, Iėjimas iš Newbury St., THE SOMERSET. (23)

NAKTINIŲ VALYTOJŲ Valandos nuo 11 p.m. iki 7 a.m. Atsišaukite:

RITZ KILTON HOTEL
Employment Ofise
9 Newbury St., Boston.

PARSIDUODA 13 kambarių namas, buvęs "rooming house". Geros įeigos. Arti jūrių maudyklių, N St., City Point, South Boston, Mass. Šaukite — SOU 4008. (23)

NAUJI DRABUŽIAI

Karo Nukentėjusiems Vyriški, moteriški ir vaikams. Labai žemos kainoms. 20% nuolaida tiems, kurie atneš šio skelbimo išskarpą. Ateikite ir pamatykite mūsų bargenus.

THE BARGAIN OUTLETS
1939 Washington St., Roxbury
715 Dudley St., Uphams Corner,
Dorchester, Mass.

SULLIVAN'S, Inc.

125 SUMMER ST.,
L1B 0138 BOSTON, MASS.
MEN'S CLOTHIERS
Gatavai pasiūti drabužiai; Pasiūvama ir ant užsakymo — Siuts, Topcoats, Overcoats, Tuxedos. — Taipgi ir Moteriški Drabužiai Siuts, Coats, Sport Jackets, Slacks Padaryta pagal mięra. Pritaisytos pagal figūras. "JOE" CASSERLY, 69 G Street, Tel. SOU 2898

So. Boston Furniture Co.

Visoki baldai, lovos, matrasai ir vaikams pilnas pasirinkimas. 380½ West Broadway, Tel. SOU 2758 Jūsų kreditas geras. Pristatymas skubus.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

MOTERIS PAGELBININKĖ Lietuvių Graboriai ir Balsamuojujas Turi Notaro Teles 254 W. Broadway 80 BOSTON MASS Tel. SOU 2594 (nuo 9 gyvenamųjų vietų 838 Dorchester Ave Tel. COLUMBIA 253)

CASPER HOME

187 Dorchester Street South Boston, Mass Joseph W. Casper (KASPERAS) -sidotuvų Direktorius Balsamuojujas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Kopyčia Sermonims Dyka Tel. SOU Boston 1487 SOU Boston 2880

ZALETSKAS FUNERAL HOME

564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuojujai Patarnavimas dieną ir naktį Kopyčia Sermonims dykal NOTARY PUBLIC Tel. SOU Boston 0815 SOU Boston 2808

Literatūros Skyrus

Niūrus Kelias

Alg. Svirskis.

Vis dega uosto žiburiai,
Vis dega aukštas švyturys...
Ir mano liūdnas skausmas,
Ir mano ilgesio juoda ugnis.

B. Brazdžionis.

(Apmąstymai apie Juozo Kėkšto antrąją lirikos knygą
RUDENS DUGNU)

Retas, ir net labai retas, reiškinys, šiūdieniam mūsų niūriame ir sielvartingame treminio gyvenime, nauja lietuviška knyga. Tai didelio dėmesio ir atitinamos pagarbos verta mūsų kultūrinio gyvenimo išraiška.

Norime kalbėti apie Juozo Kėkšto antrąją lirikos knygą, kurią poetas į pasaulį paleido niūriu taku — RUDENS DUGNU. Paleido įsidėmėtiną vietą: žydrosios Italijos pašalį, Amžinajame Mieste — Rym e. Kelias niūrus, kaip niūrus jis yra mūsų visų...

Mes nepretenduojame į mokslinį šios knygos vertinimą — nesirūšime jos nagrinėti formaliniu požiūriu. Tam būtų reikalinga gilesnis atsėdėjimo ir didesnės apimties darbas.

Mūsų tikslas — trumpai peržvelgti Juozo Kėkšto, kaip žmogaus, nueitąjį kelią ir iš to bandyti sau išryškinti, jo, daug kur miglota, poetinės asmenybės veidą.

Juozas Kėkštas — vilnietis (g. 1915 m.) Išaugęs lenkų okupaciniame režime ir didelę savo jaunystės dalį, dėl kovingos prigimties už žmogaus teises, praleidęs lenkų kalėjime ir koncentracijos lageryje. Tai, be abejo, turėjo didelės svarbos jo poetinės asmenybės formavimuisi.

Savo literatūrinę mokyklą įsigijo lenkų ir rusų rašytojų — modernistų įtakoje; dar daugiau ją išugdė asmeniniu bendravimu su kai kuriais jaunaisiais lenkų rašytojais, savo studijų metu Varšuvoje.

Juozas Kėkštas, pirmaisiais literatūriniais bandymais, Vilniaus lietuvių spaudoje, pradeda rodytis apie 1936 metus. Vėlyvesnė jo literatūrinė darbuotė yra tampriai susijusi su jaunųjų vilniečių rašytojų veikla, kuri savo vitaliniu spontaniškumu reiškėsi, šios negausios žmonių grupės leidžiamais, daugiavardžiais "vienfartiniais". Kalbamos grupės, kuriai buvo primestas "radikaliųjų" vardas, matėme pirmose gretose žygiuojančius jėgingiausius jaunuosius: Albiną Zukauską, Oną Miciūtę, Juozą Kėkštą ir k.

Nepriklausomos Lietuvos spaudoje, Juozo Kėkšto vardas pasirodo 1938 m., kada jo eilėrašius pradėjo spausdinti, kai kurie literatūros žurnalai (Kultūra, Naujoji Romuva).

Didesnį dėmesį Juozas Kėkštas į save atkreipė, kai 1938 m. Vilniuje išleido pirmąją lirikos knygą

PAVASARIO GIEDRUMOJ

Tykios ramios upės plaukia,
Žemė dvelkia ramumu.
Aš per purą, drėgną lauką
Toks laimingas nueinu.

Linksmi juoktis noras ima,
Mest kepurę, oi, aukštai.
Pažiūrėli į beržyną —
Mėlynuoja jo kraštai.

Kažkur ūžia varpų varis,
Aidas jų ilgai dar gaus
Su baltų beldžiu mariom
Purpure šviesaus dangaus.

Iš to džiaugsmo verkti noris,
Noris švilpauti linksmi.
Giedrios girios, giedrus oras
Ir beldžiu kaspina.

Saulės žiedas, saulės gijos,
Daug sidabro atspindžių...
Spalvą balganą kelios
Vėduos žmonių regiu.

P. D-nis.

TOKS GYVENIMAS. Tada jis parodė savitą ir nenuvankiotą poeto veidą, užsirekomenduodamas ekspresyviu minties ir formos valdytoju.

Vilniaus grąžinimo metu, J. Kėkštas nesiveržia į viešumą, kaip kiti, mėgstą deklaruoti asmenys, o "pasitraukia" iš arenos ir išvyksta pas savo šeimą, kuri ir toliau, lieka sovietinėje "globoje". Čia, kurį laiką poetas "ramiai" gyvena ir net bando, sulenkintoje ir sugudintoje apylinkėje, dirbti pedagoginį darbą. Bet poeto kovingas būdas ir nedviprasmiškas pasisakymas už lietuviškos mokyklos reikalus, užkliūva enkavedistų aki. Nuo čia prasideda didžioji ir sunkioji poeto kelionė per sovietinius kalėjimus ir koncentracijos lagerys. Vėliau, dėl susidėjusių sunkių karo metu, Sovietų Sąjungai, valandų, kaip ir daugelis kitų, amnestuojamas ir turi progą aplėisti šią "laimingą ir saulėtą" šalį... Tolimesnis poeto kelias, kario mūdyriuje ir VIII Britų Armijos sudėtyje, eina per Mezopotamijos, Palestinos ir Egipto dykumas į Italiją. Čia išgyvena istorinio Monte Cassino ir Adrijos pakrančių mūšius. Yra du kartus sužeidžiamas. Antrąjį kartą sunkiai, ir ilgesnį laiką guli ligoninėje.

Prabėgom permetę akim nueitąjį poeto kelią matome, kad jis yra nuostabiai žmogiškas ir likiminis. Nesistebėkime, jei iš praskleistų RUDENS DUGNU lapų pasigirs sunki ir sielvartinga muzika, kuri mus lydės nuo pirmo iki paskutinio puslapio.

Poetas savo jautrios sielos pryzmėje skaldydamas pračities išgyvenimus gauną respektųvini vaizdą ir tampa pranašu savo ateities likiminiame kely —

Kai pavasario saulė grandim surakino
ir grotos suraižė melsvąjį skliautą —
liepė naktį žiauriai iš taurės kaip vyną
gerti
ir rudens dugnu keliauti.

Rudens dugnu, 9 p.

Poetas jaučia, kad prieš akis dar didelė ir sunki kelionė, kad jis gyvena nepaprastai tragišku laiku ir, tokiu būdu, pats darosi baisiai tragiškas —

Tragingos epochos tragingą dangų
akys nešioju,
o akys neranda
spinduliu žėrinčio rytdienos kranto.

Ibidem, 9 p.

Taip pat poetas jaučia, kad jis eidamas savo epochos tragingu keliu, bus daugelio nesuprastas — Don Kichotu palaikytas. Tokiems, save laikydami būsimų laikų žmogumi, meta satyros šypsni —

Palūžę namai ir belapiai medžiai
tylon nulinko ir klausosi žingsnių
keisto ateivio iš būsimo laiko.
Žiūri nustebe, linguoja bežadžiai,
į veidą praevio, baisiai nelinksmą
žiūri ir plikėmis kraipo.

Ibidem, 9 p.

Bet poetas nepasineria vien į kontenpliatyvius išgyvenimus, jis moka, konstatuodamas dabartį, pasakyti griežtą ir kovingą žodį. Taip ir prašosi cituojama visa ši puiki miniatura —

Gana kalėti mums nasruos apšepusiųjų mūrų!
Mums reikia saulės, kaip išganymo,
pavasario plačiai atidarytų durų, —

perdaug,
perdaug rudens yra prapliupusiam gyvenime...

Perdaug rudens, 11 p.

(Bus daugiau)

Buy extra Bonds in the
VICTORY LOAN

Laisvosios Lietuvos laikais kariuomenės Vyriausybė visuomet lavindavo savo karius. Kraštotyra buvo vienas iš uždavinių. Čia matome karišką žvalgybą, kuri nustato planą, kaip persikelti per upę ir balas. Išžiūrėjęs į šį paveikslą pajusi, kad ir pavergtą Lietuvą, bet lietuvių sielą laisvą ir siekiančią nepriklausomo gyvenimo, kuri nuo jos atėmė piktas kaimynas.

Lietuva

Lietuva...

Tautų gėlių darželyje
Aštuonioliktisiais sužydėjai, ir
Lietuvišką žiedo kvapą
Nešė pasaulin vėjai.

Lietuva...

Trispalvis Tavo žiedas
Dvidešimt pavasarių su viršum,
Toks mielas lietuvių širdžiai
Rožė žydėjo, tarytum.

Lietuva...

Puikųjį žiedą Tavo
Užtiko, "kultūros nešėjai"
Nulaužę, metė purvynan... ir
Sutremė Rytų galvijai.

Lietuva...

Nenuliūski — atsikelsi
Iš krauju pasrūvusio purvyno,
Sutvirtėsi — vėl sužydėsi,
Būsi linksmas — be nuliūdimo.

Vytautas Griekietis.

Trenton, N. J., Bal. 6, 1946.

Daina Dubysai

Kaip paukštytė, lengva ir sparnuota,
Susimąsčius, kaip melsvas dangus,
Skrisk, dainužė, pakrantėm Dubysos
Aplankyki gimtuosius namus.

Vakarais, kai saulutė nusėda,
Žvaigždės žaidžia Dubysos banga
Ir suklupusios naktis prarymo
Ties artojo suarta vaga,

Tenai šlamanių gliuosnių pavėsy,
Puoškis pievos ramunių žiedais,
Skrisk, dainužė, kur šneka Dubysa —
Ten laimūžė viešėjo kadais...

V. J-tė.

VELYKŲ "LALAUNYKAI"

(Žiupsnelis džiūkiškų pa-
pročių Velykų metu)

Lieknas liemuo vikrai sluok-
telėjo ir valandėlei sustojo. Už
lango kažkas brazda. Žingsniai.
— Tėvai, tėveli, ar tik ne "la-
launyukai" pas mus atėjo?

Senis Taučius tingiai sujūdė-
jo.

— Kas, sakai, "lalaunyukai"?

Paskutinius senio žodžius pa-
lydėjo garsus balsas iš palan-
gės:

— Garbė Jėzui Kristui!

Taučius, lyg tik dabar supra-
tęs reikalą, išlipo iš lovos ir ap-
simovė kelnes.

— Uždek šviesą, — pusbalsiai
pratarė, ir pakėlęs balsą pa-
klaušė:

— Kas ten?

— Vyrai iš Nazareto.

— Ko jūs ieškot?

— Nukryžiuotojo Jėzaus Kris-
taus.

— Kristus prisikėlė.

Už lango stovinčių vyrų tarpe
kilo mažas bruzdesys, nustebi-
mas.

— Jei prisikėlė, tai leiskit jū-
sų namus palinksminti, — prašė
"lalaunyukai".

— Hm, galit palinksminti, —
sutiko Taučius.

Vyrai atsikosėjo ir pilna bur-
na užtraukė "Linksmą dieną".

MŪSŲ DIENOS

Ak, dienos mūsų gražios,
Su laime, su džiaugsmu!
Jos dingsta, lyg mirazas
Toliųjų dykumų.

Ak, dienos mūsų gražios,
Iš laimės ir džiaugsmų!

Taip gera su jaunyste
Ir svaigti ir žydėti,
Bet dienos greit išklysta,
Prapuola, lyg žvaigždė, —
Taip gera su jaunyste
Ir svaigti ir žydėti...

Ak, dienos, linksmos, gražios,
Iš meilės, iš jausmų!
Jos dingsta, lyg mirazas,
Toliųjų dykumų.

Ak, dienos, linksmos, gražios,
Iš meilės ir jausmų!...

S. K-kas.

Tą giesmę baigę, pradėjo kitą —
"Sveiki sulaukę šventų Velykų,
didžios linksmybės dėl katali-
kų". Baigę giesmes, vyrai atsi-
kvėpė ir uždainavo merginoms
skirtą dainą, vadinamą "laliu-
ką", kurios žodžiai kalbėjo apie
mergelę ir jos likimą:

Oi ir ant dvaro, oi ir ant didžio-
jo,

Vynelis, vyno žaliasai,
Oi tai ten stovėjo žalias ažuolė-
lis,

Vynelis, vyno...
Po tuo ažuolėliu, po tuo žaliuoju
Vynelis, vyno...

Oi tai žaliavo rūtelių darželis.
Tame daržely, tame žaliajam,

Mergelė jaunoji vainikėlį pynė,
Vainikėlį pynė, ant galvelės dė-
jo.

Oi ir papūtė šiaurus vėjelis,
Tai ir nupūtė rūtų vainikėlį.

Rūtų vainikėlį gilun Dunojėlin.
Oi ir atplaukė trys ribokėliai...

— Jūs ribokėliai, jauni bernužė-
liai,

Oi tai ištraukit rūtų vainikėlį.
— Traukit ištraukim, bet ką
už tai duosi?

— Pirmam ribokėliui aukselio
žiedelį.

Antram ribokėliui rūtų vainikėlį
Trečiam neteksiu, pati jauna
tekciu,

Vynelis, vyno žaliasai.

Užgirdusi dainuojamą "laliu-
ką", Marytė, Taučių dukte,
linksmi nukaito. Juk tai jai
skirta. Dar pernai per Velykas
jai nedainavo. Šiemet vyrai su-
metė, jog šešiolikmetei Tau-
čiaus dukteriai reikia padainuo-
ti. Viena ji namuose, o kas
jiems? — kad tik daugiau kiau-
šinių.

Smagiai skambėjo "Vynelis,
vyno žaliasai", o Marytė klausė
ir didžiaus.

Kai giesmės ir dainos buvo
baigtos, senis Taučius išėjęs pa-
kvietė "lalaunykus" į pirkia.

"Lalaunyukai" nesiginėjo, juk
visur kviečia. Pilną kasę kiauši-
nių nešdamiesi sugužėjo į pir-
kią.

Marytė iš kameros atnešė as-
tuonias poras kiaušinių, margų
kaip genelis, Marytei gražintų.

Taučiene visiems buvo žinoma
kaip geriausia kiaušinių mar-
gintoja apylinkėje. Duktė irgi
neatsilikio.

— Keturias poras už senius,
keturias nuo manęs už "laliu-
ką", — nedrąsiai pratarė. Juk
pirmą kartą jai dainavo.

Taučiuvienė atnešė savo kvie-
čių pyrago. Vyrai pašnekėjo,
mušant vėlyvai nakties valan-
dai, išsiruosė toliau, kitų namų
linksmintų.

— Dėkui, taip gražiai giedo-
jot! — kalbėjo Taučius lydėda-
mas vyrus iš kiemo.

B. J.

Saugokis draugauti su
nedorais! Sv. Liudvikas.

Kareivį gerbia ne dėl to,
kad jis kitas žudo, bet dėl-
to, kad jis eina už kitus
mirti.

Solovjovas.

Kai aš jau per žalią girelę
Nusilaužiau putino šakelę...

S. K-kas.

Kryžių ir smutkelių kraštas — Lietuva. Čia plačių
laukų akiratyje visuomet matysi kryžkelėje aną
tylųjį, bet daug apie save kalbantį sargą — kryžių.
Vieną iš anų kryžkelių "sargų" ir čia matome Vilnios
žemėje pastatytą dar tais laikais, kada ir lenkas dris-
davo pakirsti kryžiaus kelmą, kaip tas kas įvyko Mar-
cinkonyse.